

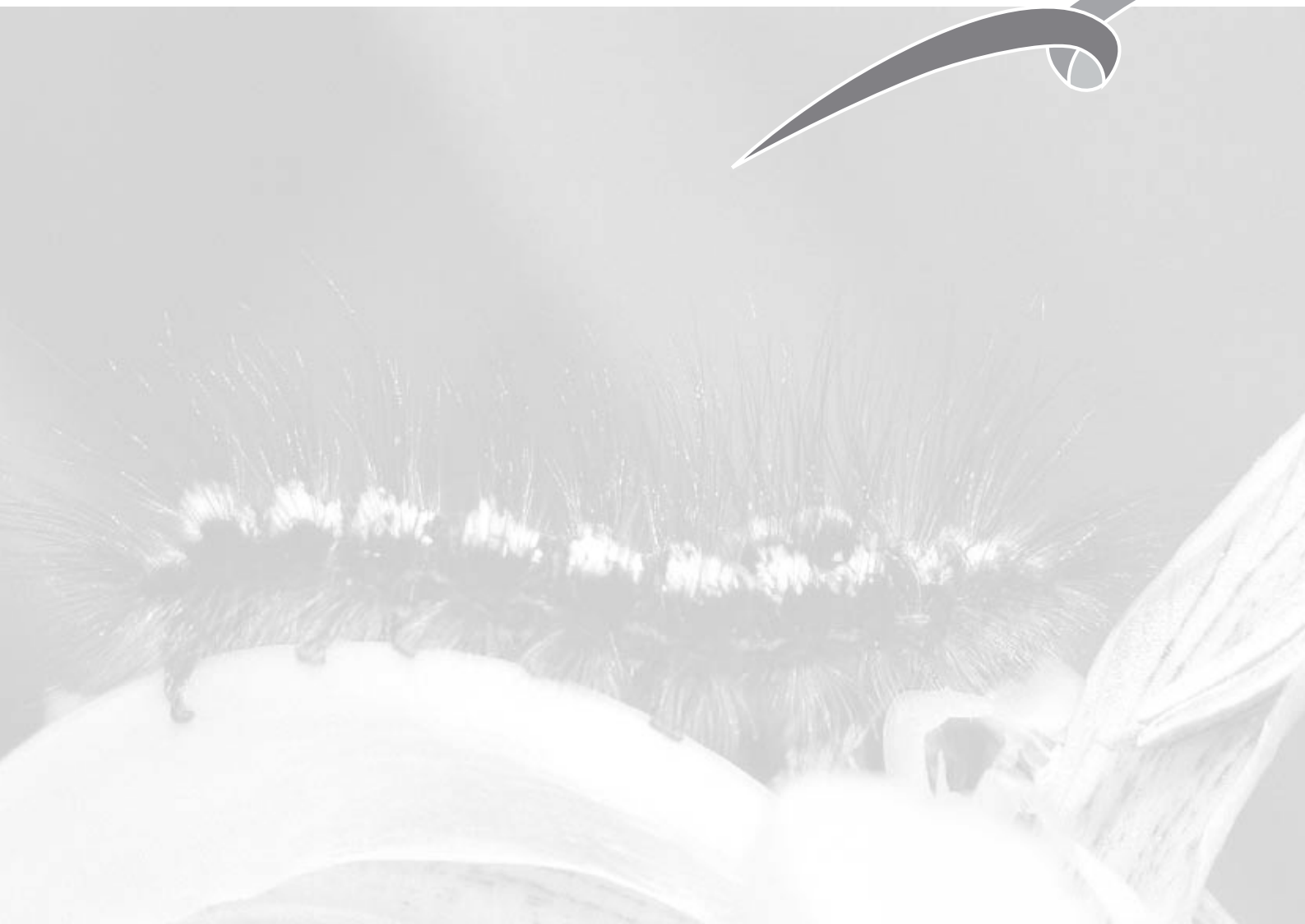
“RUP De Vallei”

Regionaal Uitvoeringsprogramma De Vallei

-Regioreactie-

“RUP De Vallei”

Regionaal Uitvoeringsprogramma De Vallei

-Regioreactie-

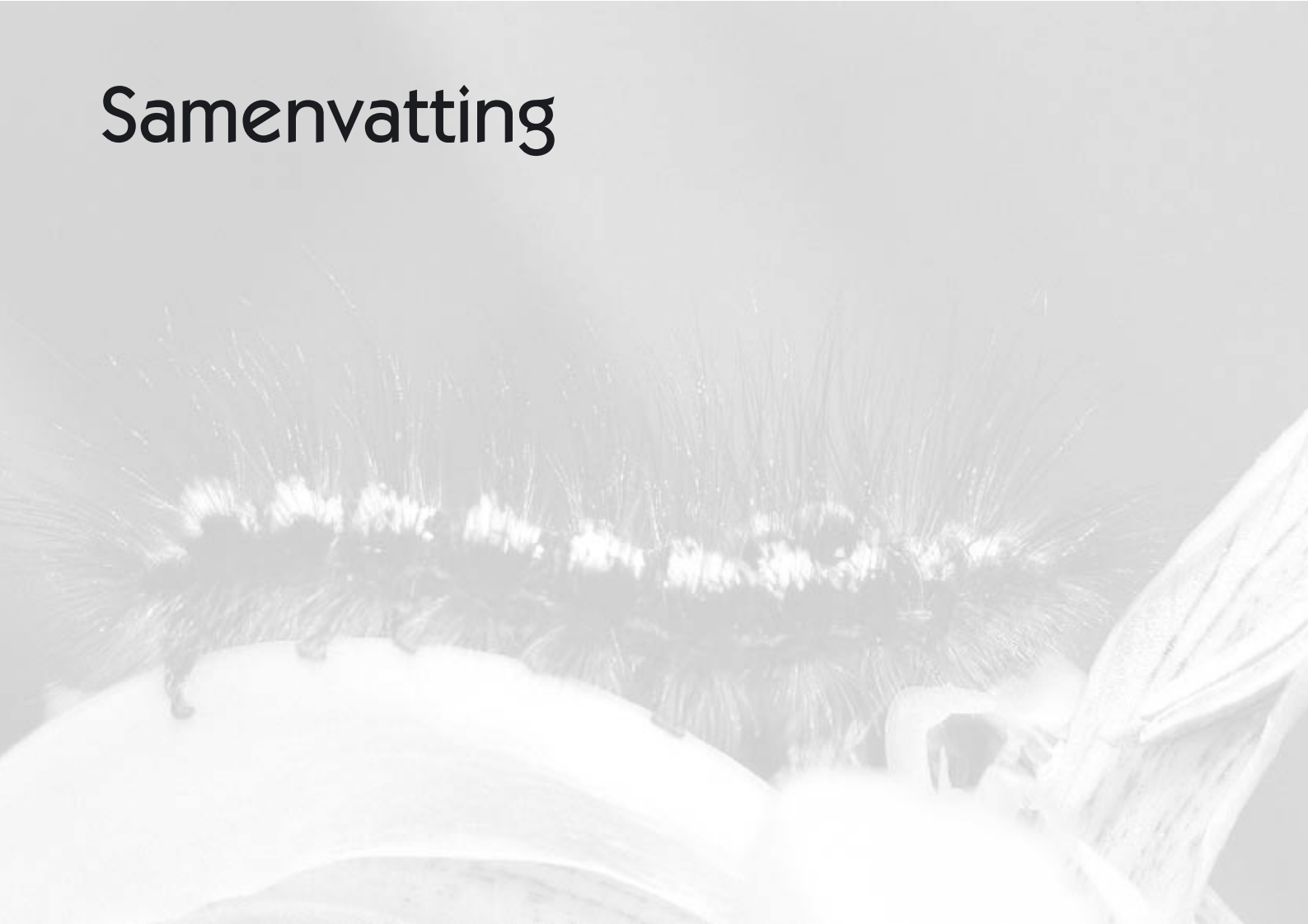
Deze Regioreactie op het Regionaal Uitvoeringsprogramma van de provincie Gelderland is vastgesteld op 2 december 2005 door het Dagelijks Bestuur van Regio De Vallei, tezamen met bestuurlijk vertegenwoordigers van de Utrechtse WERV- en VIP-gemeenten.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1. Inleiding	9
2. Visie op regio De Vallei	13
3. Visie op de regionale samenwerking en samenwerking met de provincie	21
4. Overzicht strategisch belangrijke projecten voor de komende jaren	25
Financieel meerjarenoverzicht	47

Samenvatting

Het College van GS van Gelderland heeft de WGR-regio's in Gelderland, waaronder Regio De Vallei, een brief gestuurd, waarin ze aankondigt de uitvoering van de provinciale omgevingsplannen gebiedsgericht te willen oppakken en met de WGR-regio's ten behoeve van de uitvoering contracten te willen sluiten. Bij die brief zat een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP), onder meer bestaande uit een lijst projecten die wat de provincie betreft onderdeel worden van de in het contract te maken afspraken. De provincie heeft de regio gevraagd haar eigen bestuurlijke ambitie toe te voegen.

Regio De Vallei heeft gemeend hierop positief te moeten reageren, waarbij zij de ambitie verbreed heeft naar het Utrechtse deel van de Vallei en een provinciegrensoverschrijdend RUP heeft opgesteld.

Daarbij heeft de Regio Vallei de samenwerkingsverbanden WERV en VIP en alle daarbinnen gelegen gemeenten betrokken. Ook de provincie Utrecht heeft hieraan medewerking verleend.

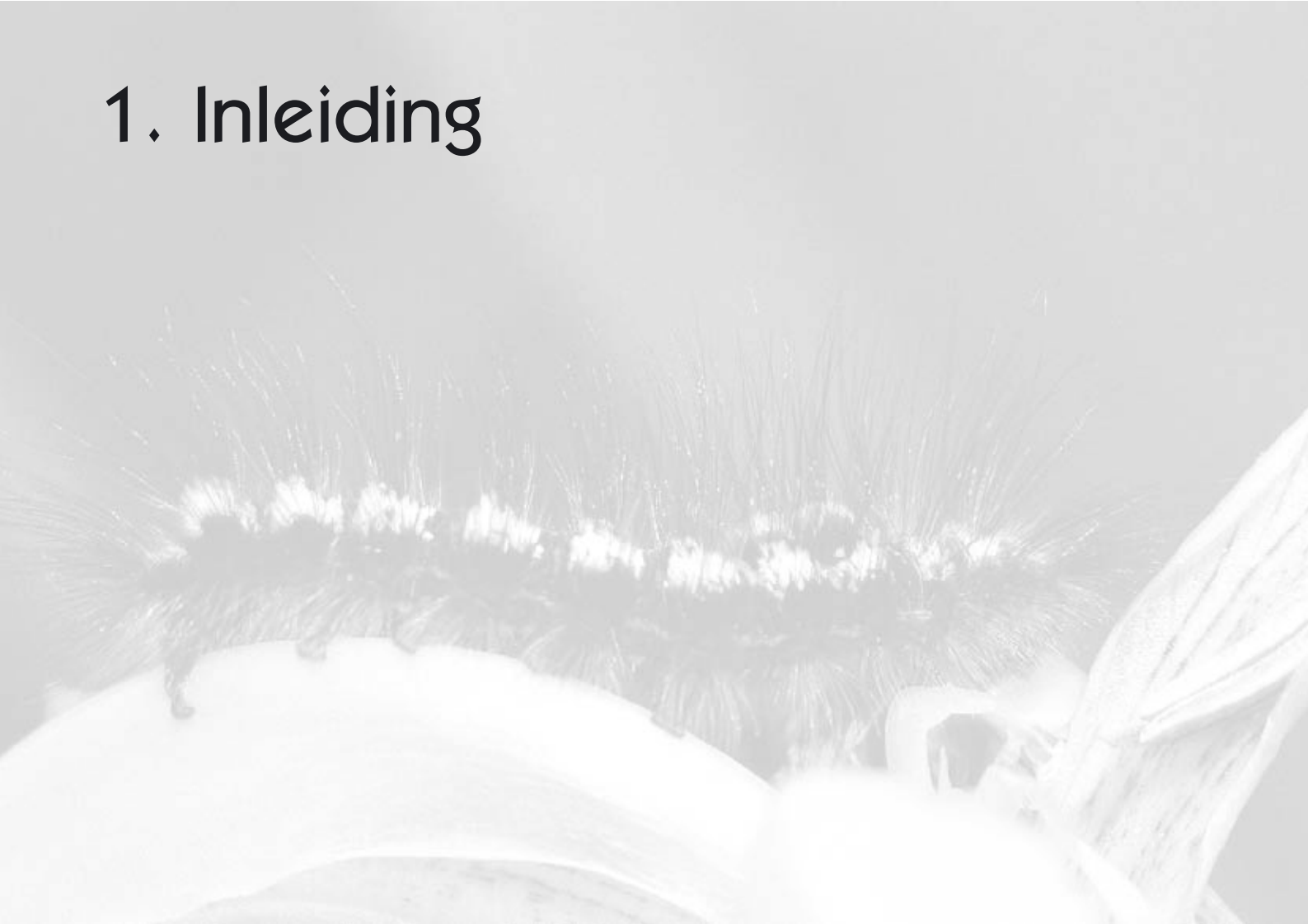
Voorliggend document, het Regionale Uitvoeringsprogramma Vallei, is tot stand gekomen op basis van de provinciale, maar ook door betreffende gemeenten ingediende projecten. Die projecten zijn in het regiobestuur, tezamen met vertegenwoordigers van de besturen van WERV, VIP en betrokken gemeenten, beoordeeld en afgewogen. Per project is gekeken naar de mate van bijdrage aan het realiseren van regionale doelen, het bestuurlijke draagvlak, de fysieke omvang of impact en de mate waarin gezamenlijke inzet nodig is om tot uitvoering te komen.

De beoordeling van de 'mate van bijdragen aan regionale doelen' is gebaseerd op de regionale visie met de regionale opgaven, die onder meer ten behoeve van de streekplandiscussies ontwikkeld is. Deze visie met opgaven vindt u in het document terug. De karakteristieke hoofdogaven voor de Vallei zijn het geleiden van de ruimtelijke druk en het behouden en versterken van specifieke kwaliteiten. Dit vertaalt zich in specifieke opgaven voor wonen, werken, verkeer en vervoer, voorzieningen, als ook opgaven voor natuur, landschap, recreatie en landbouw.

De regionale projecten, die als het ware de pijlers onder de visie vormen, zijn ingedeeld in drie categorieën: 'Cat. A' indien er sprake is van bestuurlijk draagvlak, (grotendeels) financiële dekking en uitvoeringsgereedheid, 'Cat. B' indien dat naar verwachting binnen 2 jaar het geval is en 'Cat. C' indien dat nog niet het geval is (de categorie gespreksonderwerpen). Voor de meeste projecten geldt overigens dat onderdelen in de ene categorie staan en andere onderdelen in de volgende.

Graag willen wij op basis van voorliggend RUP met de provincies afspraken maken. Afspraken die wat ons betreft gaan over gezamenlijke investeringen, de uitvoeringsorganisatie en de verdere samenwerking.

1. Inleiding

1.1 DE AANLEIDING TOT HET RUP

Op uitnodiging van het College van GS presenteren wij hierbij ons Regionaal Uitvoeringsprogramma. Het Gelders College heeft bij een bezoek op 14 december 2004, later per brief d.d. 24 maart 2005 en een aantal malen in een bilateraal overleg met gedeputeerde, de heer Wijsman toegelicht hoe ze voor alle WGR-regio's in Gelderland een 'Regionaal Uitvoeringsprogramma' (RUP) op wil stellen.

Het provinciale uitgangspunt van het RUP is dat op regionaal niveau afstemming wordt gerealiseerd bij de uitvoering van de verschillende omgevingsplannen:

- Het streekplan
- Het derde Waterhuishoudingsplan
- Het derde Gelders Milieuplan
- Het tweede provinciaal Verkeers- en vervoersplan
- De reconstructieplannen

Behalve projecten uit die plannen kunnen ook andere majeure projecten, zoals maatschappelijke en culturele projecten, in het RUP worden opgenomen.

Bedoeling is dat het RUP zich beperkt tot de belangrijkste doelen per regio, die dan ook door de gehele regio gesteund worden. Het gaat om een pakket met projecten van bovenlokale c.q. regionale betekenis. Intentie van de provincie is dat vervolgens in partnerschap met de regiobesturen getrokken wordt aan de uitvoering van die projecten: bundeling van inzet van middelen, menskracht en lobby.

Bij de brief heeft het Gelders College haar 'bod' gevoegd: de lijst van projecten die zij van regionale betekenis acht. In de brief heeft het College de regio uitdrukkelijk gevraagd 'de eigen bestuurlijke ambitie toe te voegen'.

1.2 ONZE INVULLING VAN HET RUP

Namens de Regio De Vallei, bestaande uit de gemeenten Nijkerk, Scherpenzeel, Barneveld, Ede en Wageningen, is voorliggend RUP opgesteld. In dit proces zijn zowel de besturen van de samenwerkingsverbanden WERV (Wageningen, Ede, Rhenen, Veenendaal) en VIP ('Vallei in Perspectief', dat zijn Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel, Renswoude, Woudenberg, Leusden) als de betreffende gemeentebesturen zelf betrokken.

Wij zien voorliggend programma als een kans om synergie aan te brengen tussen de verschillende projecten in onze regio en deze op te waarderen tot schakels die de regio versterken. Het zijn projecten die wij in de gezamenlijkheid van gemeenten steunen, en waar we gezamenlijk belang bij hebben. Wij willen de uitdaging graag aangaan om samen met de provincies de krachten te bundelen, de bestuurlijke daadkracht te vergroten en volgens een gezamenlijk programma te investeren.

1.3 LEESWIJZER

Voorliggend RUP bestaat uit drie onderdelen onderdelen te weten:

1. Visie:
 - Op regio De Vallei.
 - Op de regionale samenwerking en samenwerking met de provincie.

2. Projectomschrijving:
 - Overzicht strategisch belangrijke projecten voor de komende jaren.
 - Toelichting op projecten.
3. Financiën:
 - Financieel meerjarenoverzicht van de projecten.
 - Daarin opgenomen is de jaarschijf 2006.

2. Visie op regio De Vallei

2.1 LIGGING

Regio De Vallei ligt op het overgangsgebied tussen Randstad en Oost-Nederland. De Vallei is een wigvormig gebied, ingeklemd tussen de stuwwallen van de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug, dat loopt van het Randmeer naar de Rijn. De bevolking van de Vallei heeft een omvang van ± 350.000 inwoners (WERV- en VIP-gemeenten samen).

2.2 KARAKTERISTIEK

Het zuidelijk deel van de Vallei is geformeerd rond het stedelijk netwerk WERV. Het noordelijk deel is meer landelijk van karakter, met twee grote kernen: Nijkerk aan de A28 en het aan de A1 gesitueerde Barneveld. Deze maken samen met enkele Utrechtse gemeenten in de Vallei deel uit van het VIP (= 'Vallei in Perspectief').

WERV is een stedelijk netwerk van de gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal. Op basis van de 5e nota RO was deze samenwerking in eerste instantie vooral gericht op doelen binnen de ruimtelijke en landschappelijke ontwikkeling. Middels de Structuurvisie WERV zijn de belangrijkste doelstellingen: duurzame ontwikkeling, ruimte voor kwalitatief hoogwaardig wonen en werken, verbeteren van de interne en externe bereikbaarheid en versterking van de aanwezige groene kwaliteiten.

Inmiddels wordt breder samengewerkt, zoals op gebieden van cultuur en gezondheidszorg en onderwijs.

VIP (Vallei In Perspectief) is een samenwerking van de gemeenten Nijkerk, Barneveld, Scherpenzeel, Renswoude, Woudenberg en Leusden en de provincies Utrecht en Gelderland. Doel is het verbeteren van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening, het bundelen van deskundigheid, afstemming van uitvoeringsvragen, realiseren van efficiencyvoordelen, gezamenlijke beleidsontwikkeling op gebied van verkeer en vervoer, wonen en werken en sociale zaken.

De Vallei wordt doorsneden door een groot aantal infrastructuurlijnen die in hoofdzaak west-oost georiënteerd zijn, nl. de A28, de A1, de A12 en de spoorlijnen Zwolle-Amersfoort en Arnhem-Utrecht. In noord-zuidrichting loopt de A30 tussen A12 en A1 en de spoorlijn Ede-Amersfoort. De A30 zorgt ervoor dat relaties tussen WERV en Barneveld en Amersfoort belangrijker worden; dit vraagt om ruimtelijk-economische afstemming.

De ruimtelijke structuur wordt gekenschetst door het poldergebied ten noorden van Nijkerk (Arkemheen), de Randmeerkust, het Veluwemassief, de veenontginningen bij Nijkerkerveen en Ederveen, het landgoederenlandschap tussen Putten en Scherpenzeel, het agrarisch productiegebied ten oosten van de A30, het open Binnenveld in het hart van het stedelijk netwerk WERV en de uiterwaarden van de oude Rijn.

De Vallei zelf heeft een grote verscheidenheid in landschappen. Het Veluwemassief speelt echter een belangrijke kwaliteitsbepalende rol. Enerzijds speelt het een belangrijke rol in het regionale watersysteem: water dat op de Veluwe inzigt, stroomt via beken naar en door de Vallei. Anderzijds is het Veluwemassief een toonbeeld van rijke natuur. Rijk aan micro- en macoreliëf. Het overgangsgebied van de stuwwal Veluwe naar de Vallei wordt hoog gewaardeerd. Bescheidener zijn de dekzandruggen die parallel aan de beken liggen en waar de eerste bewoners zich vestigden. Hier ontstond het kleinschalige mozaïeklandschap van akkers, graslanden, bos en heide, dooraderd door houtwallen en beken.

De combinatie van stedelijke netwerken en zeer waardevol landelijk gebied heeft uiteraard veel pluspunten, niet in de laatste plaats vanuit de optiek van leefbaarheid. De bewoners van

de Valleiregio hebben zowel hun werkplek, een breed gamma van stedelijke voorzieningen als diverse recreatiegebieden binnen handbereik. Consequentie is ook dat verdere stedelijke ontwikkeling zorgvuldig beleid vereist, om de waardevolle combinatie met natuur en landschap te behouden.

De Vallei wordt getypeerd als een gebied met oorspronkelijk een sterke sociale samenhang, waarvan de effecten direct merkbaar zijn op de arbeidsmarkt.

Dit komt o.a. tot uitdrukking in een hoge arbeidsmoraal en een relatief laag werkloosheidspercentage (6,4%). De beroepsdeelname is beneden gemiddeld, mede doordat de participatie onder vrouwen laag ligt.

Positief is dat de beroepsbevolking relatief jong is en dat deze zich relatief gunstig ontwikkelt. De vergrijzing zet echter wel door, met als trend dat met name in het noordelijk deel een meer dan gemiddelde vergrijzing optreedt.

In economisch opzicht is de Vallei sterk in kennisintensieve activiteiten (m.n. WERV), zakelijke en financiële dienstverlening, handel, gezondheidszorg en welzijnszorg. Dit zijn landelijk groeisectoren.

Voor de kennissector is het hoogwaardige onderwijsaanbod in de regio een belangrijke troefkaart (Wageningen Universiteit, diverse h.b.o.-instellingen). Met name rond het thema 'food valley' tekent zich de vorming van een kenniscluster af, op het gebied van voeding, bio-technologie, gezondheid en onderwijs.

De commerciële dienstverlening heeft een groot aandeel in de werkgelegenheid. Deze sector heeft evenals de nijverheid een flinke klap gehad van de conjunctuurgolf. Ook de structuur-aanpassingen in de agrarische sector zijn negatief van invloed op de regionale werkgelegenheidsstructuur en hebben direct gevolgen voor de lager opgeleiden.

Van de ontwikkeling van de Vallei als Food Valley en als Poultry Center wordt een stimulans verwacht voor de werkgelegenheid en een positieve invloed op vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De wervingskracht van de kennissector, de opleidingsgraad van de inwoners en de korte onderlinge afstand tussen de universiteiten van Wageningen, Utrecht en Nijmegen spelen daarbij een rol van betekenis.

Door dit alles is er in de Vallei veel belangstelling voor bedrijfslocaties, wat het grondaanbod onder druk zet.

Qua zorg- en medische voorzieningen in de Vallei is sprake van een evenwichtige situatie. In de regio Ede-Veenendaal doen zich echter meer dan gemiddeld problemen voor in de jeugdhulpverleningssfeer, vroegtijdig schoolverlaten en aanwezigheid van dak- en thuislozen.

Op het gebied van recreatie zijn er veel voorzieningen in de Vallei. De dagrecreatieve attracties liggen echter vooral in het buitengebied en niet in de steden (Hoge Veluwe, Kröller-Müller, Ouwehands Dierenpark, Utrechtse Heuvelrug, Hulckestein, Zeumeren, etc.). Ook de sterk ontwikkelde verblijfsrecreatie is vooral in het buitengebied te vinden (camping- en bungalowterreinen).

2.3 REGIONALE OPGAVEN

Kwaliteit, uitvoering en samenwerking zijn de begrippen die samen de rode draad vormen van het Streekplan Utrecht. Met hun omgevingsbeleid wil de provincie Utrecht de kwaliteit van de leefomgeving ten minste behouden en liever nog verbeteren.

Het Streekplan Gelderland is erop gericht de verschillende functies in regionaal verband een zodanige plek te geven dat de ruimtelijke kwaliteiten worden versterkt en zuinig zorgvuldig met de ruimte wordt omgegaan. De provincie wil sterker inzetten op de regionale afstemming in de ruimtelijke ontwikkeling.

De uit beide streekplannen voortvloeiende hoofdogaven voor de Vallei zijn:

- het geleiden van de ruimtelijke druk, die enerzijds gerelateerd is aan de goede bereikbaarheid en de nabijheid van grootstedelijke concentraties als Randstad en KAN en anderzijds veroorzaakt wordt door de autonome groei. De ruimtelijke druk heeft directe samenhang met de tweede opgave:
- het behouden en versterken van specifieke kwaliteiten van het gebied, zoals landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden, waaraan de Vallei zijn aantrekkelijkheid als vestigings- en recreatiegebied ontleent.

Wonen

De ruimtelijke druk is gerelateerd aan de goede bereikbaarheid (A28, A1, A12 en de nabij gelegen A15 en A50), de nabijheid van grootstedelijke concentraties als de Randstad en het KAN en de autonome groei. Zo is in de afgelopen veertig jaar is het ruimtebeslag van Barneveld, Nijkerk, Ede en Veenendaal verviervoudigd.

In De Vallei ligt het, in lijn met de Nota Ruimte en de feitelijke verstedelijkingsontwikkeling, voor de hand om verdere stedelijke netwerkontwikkeling in WERV-verband te ondersteunen in het ruimtelijk beleid. Bij de behandeling van het Gelderse streekplan heeft ook Nijkerk een regionale functie gekregen voor wonen en werken, en maakt Nijkerk deel uit van het rode raamwerk. De regionale behoefte van de provincie Gelderland voor Regio De Vallei bedraagt 12.000 woningen voor de periode 2005-2014; voor heel Gelderland bedraagt de behoefte 120.000 woningen (2000-2015). Het aantal van 12.000 voor de Vallei betreft geen limitatief contingent. Voor de gehele Vallei zal op basis van de regionale woningbehoefteramingen van beide streekplannen in regionaal verband tot de beste verdeling in omvang en in kwalitatieve zin moeten worden gekomen.

De situering daarvan dient binnen de rode zoekzones (rode raamwerk) gestalte te krijgen. In het kader van het Kwalitatief Woningbouwprogramma (KWP) wordt gevolgd hoe de gemeenten met hun bestemmingsplanontwikkeling bijdragen aan het woningbouwprogramma.

Op basis van de gemaakte afspraken tussen regio en provincie zal er op 1 juli 2006 door de regio een overzicht worden gegeven van het regionale intensiveringspercentage (inbreidingsmogelijkheden) alsmede van de zoekzones voor uitbreiding van stedelijke functies en zoekzones voor landschappelijke versterking. Deze zullen vervolgens door GS als streekplanuitwerking overgenomen worden.

Ons uitgangspunt bij het realiseren van woonopgaven is het principe van regionale complementariteit van de verschillende gemeenten: de te realiseren woonmilieus vullen elkaar aan en voldoen samen aan de regionale vraag.

Belangrijke projecten zijn daarbij Veenendaal-centrum, Ede-Oost, Wageningen Noord/West, maar ook het verstedelijkingsgebied uit de structuurvisie Barneveld-Zuid en de ontwikkeling van Nijkerk.

Werken

Het WERV-gebied in de Vallei wordt in de nota Pieken in de Delta genoemd als een gebied met bovengemiddelde economische groei. Dit hangt samen met de economische profilering op kenniseconomie in de foodsector. Wij nemen deze keuze voor de regio over. Wij voegen daar aan toe dat we streven naar complementariteit tussen de economische ontwikkeling van de onderscheiden gemeenten.

Het Food-Valleyconcept werken wij verder uit als zijnde een samenhangend stelsel van kennisontwikkeling tot voedselproductie.

De conjuncturele invloeden op nijverheid en commerciële dienstverlening zetten de economie en de arbeidsmarkt in de Vallei onder druk. Twee belangrijke aandachtspunten voor de middellangetermijn uit de regionale arbeidsmarktanalyse voor de Vallei zijn:

1. Versterken van de economische structuur, rekening houdend met de structurele ontwikkelingen en conjunctuurgevoeligheid van diverse sectoren en specifieke aandacht voor arbeidsmogelijkheden voor lager opgeleiden;
2. Ontwikkelen van een integrale sociaal-economische visie waarin de beleidsterreinen onderwijs, economie, welzijn en woningmarkt met elkaar samenhangen.

In ruimtelijke zin volgen wij voor de ontwikkeling van werklocaties de regionale knopenstrategie. Naast het WERV-gebied hebben Barneveld en Nijkerk een taakstelling in het opvangen van regionale bedrijven. De lokale vraag naar ruimte zal lokaal worden geacommodeerd.

Uitgangspunt is dat Regio De Vallei zoekzones voor werken zal bepalen, die vervolgens door GS als streekplanuitwerking overgenomen zullen worden.

Een gezamenlijk revitaliseringsprogramma van bedrijventerreinen in De Vallei, zoals Frankeneng/Heestereng (Ede), Harselaar-west (Barneveld) en Westkadijk (Nijkerk), zien wij als een belangrijk project.

Mobiliteit en bereikbaarheid

De ambities van de regio vragen om verdere investeringen in een beter bereikbare Vallei. Wij willen investeren in zowel de bereikbaarheid van de Vallei vanuit de omliggende landsdelen, als de interne bereikbaarheid.

Door toenemende mobiliteit staat de bereikbaarheid van de regio onder druk. De mobiliteitsopgave kan steeds minder goed worden geacommodeerd. Noordelijk is het klaverblad Hoevelaken een acuut knelpunt, dat niet alleen in de naaste omgeving zoals voor Nijkerk en Leusden bereikbaarheidsproblemen oplevert, maar tot in de verre omgeving de bereikbaarheid en de leefkwaliteit negatief beïnvloedt. Uitbreiding en verbetering van het klaverblad is (op termijn) een must. In tussentijd zijn maatregelen in het kader van Beter Benutten en een extra aansluiting op de A28 bij Nijkerk nodig.

In west-oostelijke richting is een speerpunt de verbreding van de A12 en de opwaardering van de spoorlijn Utrecht-Arnhem.

In noord-zuidrichting zien wij de Valleilijn en de A30 als ruggengraten voor de regionale bereikbaarheid. Wij willen verder investeren in het opwaarderen van de Valleilijn en zien op de lange termijn – zeker wanneer de stedelijke ontwikkeling nabij Barneveld en Nijkerk verder is uitgewerkt - een doortrekking van de A30 richting A28 als onontkoombaar. Ook willen wij de ontwikkeling van de noord-zuidassen in verband brengen met de ontwikkelingen in het

zuiden, zoals de verbinding naar de KAN-regio, de verbinding naar A50 en A15 en het oplossen van het knelpunt 'brug bij Rhenen'.

Via de Rijnhaven van Wageningen is het gebied aangesloten op het net van grote vaarwegen. Tot dusverre maakt het regionale bedrijfsleven echter weinig gebruik van deze haven, waardoor nauwelijks een bijdrage wordt geleverd aan het indammen van het vervoer over de weg. Voor de korte termijn steunen wij het beleid van de provincie voor investeringen in de omleiding van de N303 rond Voorthuizen en aansluiting op de A1 bij Harselaar (regionaal bedrijventerrein). Op de langere termijn voorzien wij tevens een noodzakelijke aansluiting van Ede-Oost op de A12.

Gezien de ontwikkelingen willen wij meer investeren in beter OV en bereikbaarheid. In het WERV-gebied doen wij dit middels het concept van rondje WERV: rechtstreekse ontsluiting tussen Ede en Veenendaal, HOV tussen Ede en Wageningen.

Voorzieningen

Een regio met ca. 350.000 inwoners, die autonoom groeit, daarenboven ambities en regionale taken heeft op het gebied van woningbouw en bedrijventerreinen, heeft behoefte aan passende voorzieningen. Wij zien het als een regionale opgave om te komen tot beter evenwicht tussen vraag en aanbod aan sociale, culturele, onderwijs- en welzijnsvoorzieningen, in het bijzonder voor jeugd en ouderen. Ook hier kan het principe gelden van regionale complementariteit: gemeenten vullen elkaar aan zodat op er regionaal niveau evenwicht is tussen vraag en aanbod.

Mede omdat taken op het gebied van jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning meer decentraal zijn of worden gelegd, liggen er kansen voor kwaliteitsverbetering door samenwerking op dit vlak.

Groen-blauwe raamwerk

Het groen-blauwe raamwerk biedt de structuur voor onze keuzes voor het behoud en ontwikkeling van de specifieke gebiedskwaliteiten.

Voor het noordelijk deel van de Vallei en voor het Binnenveld kiezen wij voor versterking van de kwaliteit en de vitaliteit van het landelijk gebied. We leggen nieuwe natuur aan, ontwikkelen de natuurwaarden, geven ruimte aan de wateropgaven en versterken de landschappelijke waarden.

Met verbindingzones leggen we verbanden tussen de natuurwaarden in de Vallei en de nabij gelegen kerngebieden van Veluwe en Heuvelrug. Naast de groene Valleiband (= de robuuste verbindingzone door het kampen- en landgoederenlandschap) fungeren de beken als drager. Deze natuur- en landschapsontwikkeling benutten wij tevens voor andere functies als waterberging, routegebonden recreatie en functieverandering van vrijkomende agrarische bebouwing.

Recreatie en toerisme

In onze keuzes voor het geleiden van de ruimtelijke druk en het versterken van specifieke kwaliteiten komen de opgaven voor recreatie en toerisme bij elkaar. Wij willen zowel voor de Valleibewoners als voor de gasten meer mogelijkheden ontwikkelen voor dag- en verblijfsrecreatie. Er liggen opgaven om meer evenwicht te brengen in vraag en aanbod aan recreatiemogelijkheden (zoals fietspaden, transferia), alsook in het situeren van het aanbod op duurzame locaties (zoals de krimp- en groeiopgaven uit de Veluwe).

Zowel in Nijkerk als Rhenen en Wageningen zijn potenties aanwezig voor uitbouw van faciliteiten van de watersport. De overgang van water en land (vormgeving jachthaven) maar ook in algemene zin (voorzieningen marketing) worden uitgebuit, zodat deze een economische impuls voor deze plaatsen en de Vallei als geheel bieden.

Landbouw

De landbouw, en met name de vanouds kenmerkende intensieve veehouderij, is in een periode van grote veranderingen terecht gekomen. In lijn met het reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-oost kiezen wij ervoor om de intensieve landbouw ontwikkelruimte te bieden op sterlocaties. Bij de verandering van de landbouw combineren we functieverandering van vrijkomende agrarische bebouwing met investeringen in beheer en behoud van bestaande resp. ontwikkeling van nieuwe natuur- en landschapswaarden.

Milieu en energie

Een opgave die niet alleen in deze regio speelt, is het behalen van de basis-milieukwaliteit. Als regio willen wij deze opgave tevens in het RUP agenderen om in samenwerking te komen tot een voorspoedige aanpak van de grootste milieuknelpunten. Tevens zien wij samenwerking als noodzakelijke voorwaarde om tot voldoende schaalgrootte te komen in de realisatie van alternatieve energiebronnen zoals biomassa.

3. Visie op de regionale samenwerking en samenwerking met de provincie

Voor de provincie Gelderland vormen De WGR-besturen de eerste gesprekspartners in de regio's, waarmee wordt overlegd over de inhoud van de uitvoeringsprogramma's (welke projecten, planning, financiën, rol van de provincie etc.). De provincie zal in een aantal gevallen wel en in andere gevallen niet financieel investeren en/of de regie hebben. In de regionale uitvoeringsprogramma's gaat het om projecten van en voor regionaal belang, waarmee ook een provinciaal belang is gemoeid. Daarom wil de provincie daar samen met de regio uitvoering aan geven. De rolverdeling zal daarbij bepaald worden door de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden van samenwerkende partijen. Bij de uitvoering zullen in veel gevallen ook andere partners dan WGR-besturen en gemeentebesturen zijn betrokken.

Regio Vallei

Voor de regio Vallei is het gewenste toekomstperspectief van de samenwerking: "Van Rijn tot Randmeer, een compleet gebied met een krachtig profiel, een inspirerend netwerk (lees alliantie) met een strategische oriëntatie, een strategische agenda en een investeringsprogramma."

Op deze toekomstgedachte, met de uitnodiging een gezamenlijke strategische agenda op te stellen in de Groot-Gelderse Vallei -zo mogelijk samen met Eemland- hebben de verschillende bestuursgremia positief gereageerd. Bij de gemeenten uit zowel het Utrechtse als uit het Gelderse deel van De Vallei bestaat dan ook de wens om te komen tot een strategische alliantie.

Dit draagvlak bleek ook tijdens de bijeenkomst op 18 mei 2005 waar veel raadsleden, collegeleden en drie gedeputeerden uit beide provincies aanwezig waren. De uitgesproken opvattingen in deze sterken ons in het vertrouwen dat wij hiermee op de goede weg zijn. Zeker in samenhang met de Regionale Uitvoeringsplannen (RUP's) liggen hier kansen voor het gehele gebied van de totale Vallei.

Een van de opdrachten aan het secretariaat van Regio De Vallei nieuwe stijl is de ondersteuning van de alliantie in de Groot Gelderse Vallei. Dit betreft zowel de administratieve en secretariële ondersteuning als de aansturing van inhoudelijke ontwikkelingen en de voortgang daarvan door middel van een beleidsmakelaar/ netwerker.

Regio De Vallei is bereid voor de ondersteuning van de alliantie de middelen die vrijkomen door de afbouw van het projectbureau beschikbaar te stellen. Hierbij zal (op termijn) gestreefd worden naar een situatie waarin zowel de Utrechtse gemeenten als mogelijk de beide provincies een bijdrage in geld of in menskracht leveren.

4. Overzicht strategisch belangrijke projecten voor de komende jaren

4.1 CRITERIA VOOR REGIONALE PROJECTEN

Uit de hiervoor beschreven visies vloeien vele opgaven voort. Een groot deel van de opgaven wordt door de gemeenten opgepakt. Maar er liggen ook opgaven voor rijk, provincie, organisaties en private partijen. Vanwege het RUP hebben wij in gezamenlijkheid een selectie van projecten benoemd, die de pijlers vormen onder onze regionale visie.

De projecten voldoen aan de volgende vier criteria:

1. De projecten zijn van groot belang voor het realiseren van de regionale doelen en opgaven; en...
2. Voor de projecten is bestuurlijk draagvlak aanwezig bij meerdere gemeenten c.q. bij de gemeenten in de regio; en...
3. De fysieke omvang of de impact is groot, in termen van het aantal mensen dat er baat heeft, de geografische omvang en/of de mate van bijdrage aan bovenlokale beleidsdoelen; en...
4. Om tot realisatie te komen is gezamenlijke inzet van gemeenten en provincie noodzakelijk, bijvoorbeeld om de krachten te bundelen voor lobby of verkrijging van middelen.

De projecten spelen meestal op het grondgebied van een of meer gemeenten, maar zijn voor de gehele regio van groot belang. Wij steunen ze in de gezamenlijkheid van de gemeenten en hebben daar als regio gezamenlijk belang bij. Door de projecten in het kader van het RUP te programmeren willen we synergie aanbrengen. Daarmee kunnen wij samen met de provincie krachten te bundelen om tot succesvolle realisatie te komen.

4.2 DE PROJECTEN

Bij de start van het proces is onderscheid gemaakt in drie categorieën van projecten, te weten:

- Categorie A, waar grotendeels bestuurlijk draagvlak voor is, die uitvoeringsgereed zijn en waarvoor een substantiële financiële dekking beschikbaar is. De uitvoering kan op korte termijn (in 2005 of 2006) starten;
- Categorie B, waar merendeels bestuurlijk draagvlak voor is, waarbij de projecten naar verwachting binnen twee jaar uitvoeringsgereed zijn, maar waarvoor de financiële dekking nog onvoldoende is.
- Categorie C zijn projecten en onderwerpen die de gespreksagenda vormen voor de komende jaren tussen regio en provincie. Ze zijn nog niet of niet voldoende vertaald in uitvoeringsgereede projecten, maar moeten verder geconcretiseerd worden.

Lopende het proces blijkt dat voor een aantal A-projecten de financiering bijna rond is en dat daarvoor ook nog extra geld gevraagd wordt. In het financieel overzicht is dit meegenomen.

In de hierna volgende tabel zijn deze projecten samengevat. Verderop worden zij omschreven.

Thema	Regionale strategie	Cat. A-projecten	Cat. B-projecten	Cat. C-projecten
1. WONEN	<ul style="list-style-type: none"> - Regionale complementariteit is uitgangspunt. - Stedelijke netwerkontwikkeling WERY en verder (inbreiding en zoekzones uitbreiding). - Belangrijke projecten zijn daarbij Veenendaal-centrum, Ede-Oost, Wageningen Noord/West, maar ook Barneveld-Zuid en de ontwikkeling bij Nijkerk. - Na 2015 stedelijke functies in zone A30 en Valleilijn richting Barneveld. 	<p>Eén regionale woonmarkt</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor WERY <p>Ede Oost (spoor, ENKA, kazerne)</p> <p>Uitwerken woningbouwlocaties WERY-structuurvisies</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vlek C voor Kernhem - Wageningen Kortenoord/west - Veenendaal Centrum Brouwerspoort - Veenendaal Centrum verpl. Lantor - Veenendaal Oost Nieuw Wonen <p>Uitwerken overige zoeklocaties woningbouw streekplan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barneveld-Zuid (struct. visie) - Ontwikkeling Nijkerk (IOV) 	<ul style="list-style-type: none"> - voor VIP 	<ul style="list-style-type: none"> - voor de gehele Vallei <p>ICT hoofdinfrastructuur (breedband) in de Vallei (ook voor woningen)</p>
2. WERKEN	<ul style="list-style-type: none"> - Economische profilering op kenniseconomie in foodsector. - Keuze voor bovengemiddelde economische groei. - Complementariteit tussen gemeenten. - Ruimtelijke ontwikkeling van werklocaties volgens regionale knopenstrategie. - Taakstelling regionale bedrijvigheid voor WERY en Barneveld. 	<p>Nieuwe regionale bedrijventerreinen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ede/ISEV - Barneveld-Harselaar Zuid <p>Gezamenlijk revitaliseringsprogramma van bedrijventerreinen in de Vallei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Frankeneng/Heestereng - Harselaar-west - Westkadijk (Nijkerk) 	<ul style="list-style-type: none"> - Woudenberg incl. omleg N24 - Wageningen Kortenoord, de Born (ruggengraat) <p>Facility Center Barneveld</p> <p>Food Valley/econ. uitvoeringsplan WERY</p> <p>Ontwikkeling Wageningse haven</p> <p>(verduurzaming bedrijvigheid, plezierhaven, ontsluiting)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerk, nabij De Flier

Thema	Regionale strategie	Cat. A-projecten	Cat. B-projecten	Cat. C-projecten	
3 BEREIK- BAARHEID EN MOBILITEIT	<ul style="list-style-type: none"> - Betere bereikbare Vallei, zowel intern als extern (Randstad, KAN, Ruhrgebied), zowel (vracht)auto als OV. - Mobiliteit ten dienste van ruimtelijke ontwikkeling. - Zowel investeren in hoofdnetwerk (A12, A1, A28, relatie A50 en A15, A30-as, spoorlijnen) als onderliggend netwerk. 	Hoofdnetwerk <ul style="list-style-type: none"> - Valleilijn (incl. lightrain, transferia, stations, HOV) - OV Ruggengraat Wageningen - Transferium Barneveld-Noord 	<ul style="list-style-type: none"> - Ontsluiting WERV in zuidelijke richting (w.o. brug bij Rhenen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpak klaverblad Hoevelaken - Ontw. A30 noordelijk - Station Barr. Zuid 	
	4. SOCIALE AGENDA EN VOOR- ZIENINGEN	<ul style="list-style-type: none"> - Regionaal evenwicht tussen vraag en aanbod van sociale, culturele, onderwijs- en welzijnsvoorzieningen. - Principe van complementariteit. 	Onderliggend netwerk <ul style="list-style-type: none"> - Rondweg Voorhuizen 	<ul style="list-style-type: none"> - Aansluiting Conlaer op A28/structuurweg - Ontsluiting Spoorzone Ede op A12 - Doortrekken Rondweg V'daal-Oost N224 - Ruggengraat Wageningen-autoverkeer 	<ul style="list-style-type: none"> - Hart-op-hart Ede-Veenendaal met auto - Rondweg Renswoude
		Fietspaddenetwerk <ul style="list-style-type: none"> - Fietspaden Ede 	<ul style="list-style-type: none"> - Fietspaden Ede - Fietspad Renswoude-Barneveld 	<ul style="list-style-type: none"> - Nijkerk, nabij De Flier 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Ede/ISEV - Barneveld-Harselaar Zuid 	Nieuwe regionale bedrijventerreinen <ul style="list-style-type: none"> - Woudenberg incl. omleg N224 - Wageningen Kortenoord, de Born (ruggengraat) 	Digitale sociale kaart voor hele Vallei	WMO-gezamenlijk	
Gezamenlijke aanpak 'sociale opvang'	Gezamenlijke aanpak 'sociale opvang'				

Thema	Regionale strategie	Cat. A-projecten	Cat. B-projecten	Cat. C-projecten
<p>5. GROEN BLAUWE RAAMWERK</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Versterken kwaliteiten polder. - Realiseren robuuste verbingszone. - Versterken kwaliteiten Binnenveld. - Potenties overgangen waterland. - Behouden en versterken cultuurhistorische en landschappelijke waarden. 	<p>Uitvoeren projecten uit Landschpontwikkelingsplannen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanpak Binnenveld waterbergijng, kwaliteitsverbetering, landschap - Lop-Vip 	<p>Stedelijk uitloopgebied</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ede-V'daal/groenzone ISEV-gebied 	<p>Cat. C-projecten</p> <ul style="list-style-type: none"> - A'foort-Nijkerk - Robuuste verbingszone Veluwe-Heuvelrug + Voorth. Poort - Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland
<p>6. CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Meer mogelijkheden voor dag- en verblijfsrecreatie. - Benutten specifieke kwaliteiten Vallei, Veluwe en Heuvelrug. - Meer evenwicht in vraag en aanbod. - Promotie watersport. - Behoud en ontwikkeling cultuurhistorische waarden. 	<p>Uitvoeren projecten uit Landschpontwikkelingsplannen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groei en Krimp 1e fase Lunteren-Wekerom-Otterlo-Garderen - Hart Veluwe/ Ecopassages, uitsprongen, afwaarderen wegen, fietsroutes. - Natuurtransferium Stroe. - Groei en Krimp 2e fase: Zuid-oost-Ede, Kootwijk 	<p>Recreatief fietspadennetwerk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deel Binnenveld - Leusden/Valleikanaal <p>Thema 'oorlog en vrede'</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grebbelinie <p>Educatief centrum Arkemheen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rhenen onderlangs Grebbeberg - Nieuw Hulckesteijn herontwikkelen - Cultuur en erfgoed

Thema	Regionale strategie	Cat. A-projecten	Cat. B-projecten	Cat. C-projecten
<p>7. LANDBOUW</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling intensieve veehouderij in daarvoor bedoelde gebieden, zoals sterlocaties. - Bij verandering landbouw tevens investeren in (brede) gebiedskwaliteiten. 	<p>Poultry Center (onderdeel Food Vallei)</p>		<p>Reconstructie Intensieve veehouderij</p>
<p>8. MILIEU EN ENERGIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nastreven duurzaamheid en basis-milieukwaliteit. - Aanpak grootste milieuknelpunten. - Samenwerken in realisatie alternatieve energie-bronnen. 	<p>Duurzame ontw. Frankeneng/Heestereng</p>	<p>Biomassa voor energie/uitvoering DE-scan Windenergie</p>	<p>Reg. bedr. terrein voor milieubelast. bedrijven</p>

4.3 PROJECT- TOELICHTINGEN

1. Wonen

- **Eén regionale woonmarkt (WERV, VIP, hele Vallei)**
Doel is op termijn in de gezamenlijkheid van de Valleigemeenten een effectief opererende regionale woningmarkt te verkrijgen, waarbij lokaal maatwerk mogelijk blijft. Daartoe moeten belemmeringen worden weggenomen: het opheffen van de verdeling in twee huisvestingsregio's als gevolg van de provinciegrens, het komen tot één regionale taakstelling en één regionaal woningbouwprogramma met maatwerk voor de afzonderlijke kernen, en een gezamenlijk volkshuisvestingsplan voor de regio. De meerwaarde door samenwerking is het profiteren van complementariteit tussen de gemeenten.
- **WERV**
In het verlengde van de regionale visie voor het WERV-gebied wordt in de bestuursperiode 2002-2006 een gezamenlijk volkshuisvestingsplan opgesteld voor de WERV-regio. Activiteiten zijn het opstellen van een gezamenlijke visie op wonen in de regio en het opstellen van een projectagenda, met onderling afgestemde en aangepaste woningbouwprogramma's, woonzorg zones, duurzaam bouwen, woonkeurmerk, veilig wonen, etc. Om dit te bereiken is een aantal resultaten (c.q. subdoelen) geformuleerd die gezamenlijk leiden tot het verkrijgen van een regionale woningmarkt(beleid):
 1. Het in kaart brengen van de woningbouw- en herstructureringsopgave en andere regionale beleidsopgaven op het gebied van wonen (o.a. woonruimteverdeling)
 2. Het onderling afstemmen van het lokale beleid van de vier WERV-gemeenten,
- **VIP**
Er wordt voorzien dat een soortgelijk initiatief in de B-periode uitgevoerd kan worden voor de VIP-gemeenten.
- **Hele Vallei**
In de C-periode kan de regionale woningmarkt wellicht worden opgeschaald tot de gehele Vallei (WERV- en VIP-gemeenten samen).
- **Ede-Oost (incl. spoor, ENKA, kazerne)**
Aanleiding is het beschikbaar komen in Ede-Oost van het ENKA-terrein, het defensie terrein (2007) en enkele terreinen in de spoorzone (opgehangen aan HTS). Het gaat om een opgave van stedelijke herstructurering van ca. 200 ha kazerneterrein en industrieel complex, stationsomgeving en spoorzone. Doel is een bijdrage te leveren aan stedelijke en regionale ontwikkeling van wonen en werken en voorzieningen. De eerder aanwezige economische functies zijn weggefallen. Nabij het station is sprake van een verpauperd gebied. Het project wil bijdragen aan wonen (ca. 4500 woningen) en werken, alsmede hoogwaardig OV. Het project is complex vanwege de omvang van de herstructurering, de vele spelers, de vele aspecten (w.o. natuur en ontsluiting/hoofdwegenstructuur). De Edese raad heeft het masterplan raadsbreed vastgesteld. Uitvoering kan starten in 2008 en loopt door tot ca. 2015.
Ede-Oost heeft zijn impact op alle stedelijke en diverse regionale programma's. Stedelijk betreft het de volgende ontwikkelingsopgave na Centrum, Kernhem en Veldhuizen: woningbouw, werkgelegenheid, verkeer en vervoer, voorzieningen, hoofdwegenstructuur, openbaar vervoer, voorzieningen (commercieel en niet-commercieel). Regionaal is Ede-Oost een sleutelproject binnen WERV: woningbouw, verkeer en vervoer, voorzieningen werkgelegenheid. De knooppuntfunctie van station Ede Wageningen is hierin zeer relevant ondermeer in relatie tot WUR en Food Valley.

- **Uitwerken woningbouwlocaties WERV-structuurvisies**

- Vlek C voor Kernhem

Wanneer Ede-Oost onverhoopt mocht vertragen, dient Vlek C van Kernhem met voorrang ontwikkeld te worden ten behoeve van de opvang van de autonome groei en de regionale druk.

- Wageningen-Kortenoord/west

Wageningen heeft de taak om een grote hoeveelheid woningen en ruimte voor kennisintensieve bedrijven te realiseren. Het beleid van de gemeente Wageningen richt zich op het versterken van haar positie als internationaal kenniscentrum.

Een verdere ontwikkeling van Wageningen als 'City of Lifesciences' vraagt om hoogwaardige werkgelegenheid, een hierop toegesneden infrastructuur en kwalitatief hoogwaardige woningen.

Door concentratie van Wageningen UR op Centrum de Born en Duivendaal is Kortenoord aangewezen als nieuwe locatie voor hoogwaardige werkgelegenheid en woningbouw. Dit is een inbreidings- en deels uitleggebied voor wonen en werken, Food Valley, Landgoed WUR, HOV-as, waterberging enz. Kortenoord biedt ruimte aan 10 hectare kennisintensieve bedrijven, 40 ha woningbouw (ruim 500 woningen) en 3 ha extra open water voor retentie. Er zijn relaties met Ruggengraat en Wageningen-West.

- Veenendaal Centrum Brouwerspoort

Als uitvloeisel van de regionale structuurvisie WERV is in het kader van het RUP De Vallei de ontwikkeling van Brouwerspoort aangemerkt als lokaal Veenendaals project met een regionale complementariteit. De ontwikkeling van Brouwerspoort kan worden aangemerkt als de eerste fase van de stedelijke verbouwing van het centrum van Veenendaal.

- Veenendaal centrum verplaatsing Lantor

Om de kwaliteitsimpuls in het centrum vorm te geven en een spin-off te genereren is de voorgenomen verplaatsing van het in het centrum gelegen bedrijf Lantor naar het bedrijventerrein De Batterijen en de herontwikkeling van het vrijkomende terrein voor woningbouw met een oppervlakte van ± 2.1 ha van essentieel belang.

- Veenendaal Centrum Nieuw Wonen

Het project Nieuw Wonen op de uitbreidingslocatie Veenendaal-Oost heeft tot doel een levensloopbestendige wijk te realiseren, waar mensen van alle leeftijden met verschillende leefstijlen en behoeften op een prettige manier met elkaar wonen, werken, recreëren en naar school gaan. In totaal gaat het om ± 4.000 woningen die tot 2018 worden gebouwd.

- Spoorzone De Klomp

Betreft een woningbouwstudie voor de toekomst.

- **Uitwerken overige zoeklocaties streekplan woningbouw**

- Barneveld-Zuid

Hier gaat het om een gebied dat zich uitstrekt tot het verlengde van de Scherpenzeelseweg (Veller I plus Veller II), met een potentiële capaciteit van 430 + circa 800 woningen, totaal 1200 woningen. Deze locaties zijn ook opgenomen in de Regiovisie voor het provinciale streekplan. De zoekzone kan worden aangeduid als het in de

Structuurvisie van de gemeente Barneveld aangegeven verstedelijkingsgebied Barneveld-Zuid.

Bij de ontwikkeling van de woonwijk Veller I wordt voorzien in de woningbehoefte in relatie tot het inzetten van Ruimte voor Ruimteregeling. Doel is de realisatie van 430 woningen (gevarieerd aanbod aan woningen voor een deel in de duurdere sector) en de verplaatsing van de evenementenfunctie (markthal en veluwehal) uit het centrum van Barneveld-dorp. Het project levert geen bijdrage aan de woningbehoefte in de sociale sector. In verband met de betalingsverplichting aan de provincie Gelderland is een voortvarende start nodig. Van de 430 woningen op Veller I gaat het om 125 'ruimte voor ruimtewoningen'. Er liggen relaties met de Valleilijn, het centrumplan en overige woningbouwprojecten. Veller past in het regionaal woningbouwprogramma. Barneveld heeft ook qua bedrijvigheid een opvangfunctie binnen de regio, hetgeen zich vertaalt in een extra druk op de woningmarkt. De evenementenhal heeft een regiofunctie voor met name ten aanzien van agrarische markten

- **Ontwikkeling Nijkerk IOV (Integrale Ontwikkelingsvisie)**

Aanleiding voor het project is de verdeling van de planologische ruimte in het kader van het nieuwe Streekplan Gelderland. Aangegeven moet worden waar in de toekomst woningbouw zal kunnen plaatsvinden. Ook Nijkerk heeft voor wonen en werken een regionale functie gekregen. De potentiële bouwlocaties zullen in beeld worden gebracht. Vóór 1-7-2006 moeten de Valleigemeenten in de richting van de provincie Gelderland aangeven waar de zoeklocaties voor woningbouw in de Vallei gelegen zijn. Voor Nijkerk zijn de zoeklocaties benoemd in de ontwerp-Integrale Ontwikkelingsvisie. Na inspraak wordt de definitieve visie eind 2005 vastgesteld.

2. Werken

- **Nieuwe regionale bedrijventerreinen**

- Ede-Veenendaal/ISEV

Doel is de aanleg van een bedrijventerrein voor alle segmenten van bedrijven in de regio De Vallei, goed ontsloten naast de A30. Het project past in de regionale vraag c.q. draagt bij aan de regionale opgaven aan nieuw bedrijventerrein. ISEV-Ede is uitgeefbaar vanaf 2006.

- Barneveld-Harselaar-Zuid

Doel is de aanleg van een bedrijventerrein voor alle segmenten van bedrijven in de regio De Vallei. Het project past in de regionale vraag c.q. draagt bij aan de regionale opgaven aan nieuw bedrijventerrein. Harselaar-Zuid is uitgeefbaar vanaf 2005/2006. Gekoppeld aan de omleidingsweg N303 om Voorthuizen moet deze weg ook een functie vervullen aan het ontsluiten van vrachtverkeer naar het uit te breiden bedrijventerrein Harselaar-Zuid. De omleiding wordt doorgetrokken tot aan de Wesselseweg. De afspraken zijn bestuurlijk overeengekomen. De MER-procedure loopt nu. In 2010 kan de uitvoering starten.

- Woudenberg incl. omlegging N224

Woudenberg wil het bestaande bedrijventerrein uitbreiden om een oplossing te bieden voor bedrijven uit zowel Woudenberg als Scherpenzeel (regionale vraag). Om het gehele bedrijventerrein goed te ontsluiten, is de aanleg van een tweede hoofdontsluiting noodzakelijk. Vanwege deze uitbreiding en de autonome groei, zal de verkeersintensiteit op de N224 in 2015 fors zijn toegenomen. De verwachting is dat dit tot problemen zal leiden op

een gedeelte van de N224 (Stationsweg Oost). In de huidige situatie is er reeds sprake van stremmingen, verkeersonveilige- en onleefbare situaties. De gemeente en de provincie erkennen de problemen en zien een omlegging van de N224 in combinatie met een tweede ontsluiting van het bedrijventerrein als een mogelijke oplossing.

- Wageningen Kortenoord, de Born (ruggengraad)
Met dit project wordt herinrichting van het nu nog universitaire complex beoogd. Doel is via inbreiding bij te dragen aan de (regionale) woningbouwtaakstelling en de FoodValley-bedrijvigheid. Het beeldkwaliteitsplan is vastgesteld en de samenwerkingsovereenkomst is getekend.
- Nijkerk nabij De Flier
Dit betreft de uitbreidingslocatie van een bestaand bedrijfsterrein. Er wordt hoogwaardig bedrijfsterrein ontwikkeld met parkmanagement. De start wordt voorzien in 2011. Zie hiervoor bij IOV-Nijkerk.
- **Gezamenlijk revitaliseringsprogramma van bedrijventerreinen in de Vallei**
 - Frankeneng/Heestereng
Het gaat om het verbeteren van het vestigingsklimaat en bedrijfseconomische situatie voor bedrijven, het verminderen van milieubelasting en efficiënter benutten van de ruimte door het optimaliseren van de economische-, ruimtelijke- en milieukwaliteit, alsmede te komen tot een structurele vorm van samenwerking tussen gemeenten en bedrijfsleven. Het project verkeert in de realisatiefase. Uitvoering is gepland tot 1 januari 2007. Het gaat hier tevens om een pilotproject voor andere bedrijventerreinen, de regio en de provincie Gelderland. Ede heeft de taak van concentratie en opvang van bedrijfsvestigingen en fungeert daarmee als motor van de regionale economie.
 - Harselaar-West
Harselaar is een bedrijventerrein met een regionale functie en heeft specifieke opvangtaak voor kleinere VIP gemeenten. Hier speelt de veroudering van het bedrijventerrein Harselaar-West: slechte toegankelijkheid van bedrijventerrein vanaf A1 en A30; verbeteren verkeersdoorstroming en veiligheid, oplossen knelpunt waterhuishouding, verouderd bestemmingsplan, adequate verkeersinfrastructuur; bestemmingsplan met duurzaamheids-elementen; afwatering richting Esvelderbeekgebied, upgradering Baron van Nagellstraat; Harselaarseweg, aansluiting Haselaarseweg/Nijkerkerweg; nieuwe duikers onder de spoorwegen, vernieuwde riolering, beter ruimtegebruik. Probleem is de financiering, de medewerking van ondernemers is nog onzeker. Verbindingen liggen er naar het Transferium Barneveld Noord; uitbreiding Harselaar Zuid.
 - Bedrijventerrein Westkadijk Nijkerk
Doel is herontwikkeling/revitalisering van een oud stuk bedrijfsterrein: een oneconomisch ingericht gebied te veranderen in een hoogwaardig bedrijfsterrein, dat bijdraagt aan de werkgelegenheid en een beter beeldkwaliteit van de entree van de gemeente. Inmiddels is gestart met het project. De oude objecten zijn inmiddels gesloopt; de grond blijkt zwaar vervuild te zijn. Een saneringsplan is ingediend bij de provincie Gelderland. Een beeldkwaliteitsplan is vastgesteld. Er is een proefverkaveling gemaakt.

- Facility Center Barneveld
Dit betreft een servicecentrum waar, voor de ondernemers op het bedrijventerreinen, gezamenlijke faciliteiten worden gerealiseerd.
- **Uitvoering Food Valley/economische uitvoering WERV**
Met de komst van Food Valley is er vanuit het bedrijfsleven en WUR gestart met samenwerking op economisch gebied. Er liggen kansen om de regionale kenniseconomie te versterken en de regio te profileren op het gebied van kennis (kenniseconomie). Er is vanuit Food Valley een businessplan, dat zich richt op versterken van de dynamiek in de regio en op kenniscirculatie, kennisoverdracht en netwerkvorming.
Beoogde resultaten zijn: meer innovatievermogen en concurrentiekracht van de bedrijven, een helder profiel voor gemeenten en provincie in het Food Valley programma, en voor de kennisinstituten meer kansen voor contractonderzoek. Beoogde concrete resultaten 2004-2008 zijn 2 à 3 nieuwe R&D-afdelingen van bestaande bedrijven, 30 à 40 nieuwe ondernemingen, resp. zakelijke dienstverleners resp. overheidsgerelateerde instellingen, 20 à 30 nieuwe combinaties van bedrijven resp. samenwerkingsprojecten, 500 à 800 directe en indirecte arbeidsplaatsen en een bovennormale regionale economische groei.
- **Ontwikkeling Wageningse Haven**
Doel is de herinrichting van de Wageningse haven ter wille van de bedrijvigheid (multimodaal karakter), de werkgelegenheid, maar ook nationale ecologische waarden en een regionale recreatiefunctie (watersport). Het plan bestaat uit sanering en/of verduurzaming van de bedrijfsmatige activiteiten, realisatie van de plezierhaven nabij de stad, realisering van de ecologische verbinding voor het edelhert tussen Veluwe en Heuvelrug via de Rijnuitwaarden en betere ontsluiting van het geheel.
- **ICT hoofdstructuur/Glasvezelnetwerk Gelderse Vallei**
Doel is het faciliteren van de digitale samenwerking tussen de gemeenten Nijkerk, Leusden, Barneveld, Scherpenzeel, Renswoude en Woudenberg, en een aantal zorginstellingen, bibliotheken, scholen e.d. in de regio. Dit door een glasvezelnetwerk in de regio waarop andere partijen later kunnen aansluiten (bedrijventerreinen, nieuwe woonwijken, etcetera). Het vloeit voort uit de samenwerking in "Vallei-in-Perspectief" (VIP)verband. Deze regio was tot nu toe een witte vlek op de Nederlandse glasvezelkaart. Momenteel vindt er een verkenning van de vraagbundeling plaats in nauwe samenwerking met de Ontwikkelingsmaatschappij Oost-Nederland.
Het project kan aansluiten op de glasvezelnetwerken aan de Noordzijde (loopt nu tot Putten) en aan de Zuidoostzijde ("Food Valley" loopt nu tot Barneveld).
Investerings zijn € 1.500.000.

3. Mobiliteit en bereikbaarheid

- **Hoofdnetwerk**
 - Valleilijn (incl. transferia, verdiept spoor, stations, HOV)
Aanleiding is decentralisatie van de zogenaamde contractsectorspoorlijnen van het Rijk naar de provincies. De provincie Gelderland krijgt hiermee de verantwoordelijkheid over de aanbesteding van de OV-verbinding Ede-Barneveld-Amersfoort.
Provinciale Staten hebben voor deze statenperiode (tot 2007) middelen gereserveerd voor hoogwaardig openbaar vervoer, waaronder de verbinding Wageningen-Ede-Barneveld-Amersfoort.

De positie van het openbaar vervoer in de regio De Vallei is zwak: een lage frequentie en een matige uitstraling zorgen voor een relatief lage bezettingsgraad op de spoorlijn Ede-Barneveld-Amersfoort, een matige uitstraling en matige doorstroming hebben te weinig ruimtelijk structurerende werking bij de OV-verbinding Wageningen-Ede. Doel is daarom het vergroten van de kwaliteit en daarmee de aantrekkelijkheid van het openbaar vervoer op de verbinding Wageningen-Ede-Barneveld-Amersfoort.

Het bieden van een adequaat openbaar vervoer bij ruimtelijk-economische ontwikkelingen in de Vallei, waaronder Ede-Oost en WUR Wageningen. Tevens het verhogen van het aantal OV-reizigers in de Vallei en het verhogen van de kostendekkingsgraad OV in de Vallei.

Concreet gaat het om

- een lightrainverbinding met verhoogde frequentie,
- nieuwe stations Barneveld-Zuid en Hoevelaken,
- een snelle HOV-busverbinding Ede-Wageningen (kwartierdienst)
- een beter voorzieningenniveau bij haltes en stations.

De intenties zijn bestuurlijk vastgelegd, van de investeringen € 24 mln nemen provincies en gemeenten elk 50% voor hun rekening.

Er zijn relaties met projecten Rondje WERV, Transferium Barneveld-Noord, Ede-Oost en Ruggengraatprogramma Wageningen (zie elders in dit hoofdstuk).

- **OV Ruggengraat Wageningen**

De ruggengraat betreft een verdere uitwerking van het door de gemeenteraad vastgestelde Structuurplan Wageningen. Daarnaast wordt ruggengraat genoemd in de Regionale Structuurvisie WERV. Ook de provincie hecht veel belang aan de verbetering van de OV-bereikbaarheid van Wageningen.

Aanleiding voor het project is de herkenbaarheid, de economische aantrekkingskracht en de bereikbaarheid van de stad Wageningen als city of life sciences te verbeteren. Daartoe moet 'de Ruggengraat' als een samenhangend geheel, ruimtelijk functioneel en vervoerskundig, worden vormgegeven als etalage van de stad, waarbij de bereikbaarheid, herkenbaarheid en economische aantrekkelijkheid van de stad wordt verbeterd. Dit door middel van het verbeteren van de hoofdverkeersstructuur voor auto en het openbaar vervoer op een dusdanige manier dat de landschappelijke kwaliteiten geaccentueerd worden, de kennislandgoederen centraal worden ontsloten en de routings- en bewegwijzeringssystemen dit versterken.

De verbetering van de bereikbaarheid treedt op door aanleg rotondes, verlegging van de Nijenoord Allee, aanleg van een vrijliggende busbaan met ruimtelijk geïntegreerde halteplaatsen, alsmede landschappelijke vormgeving. Er ontstaan meer aantrekkelijke werklocaties, als vestigingsplaats voor kennisgerichte bedrijvigheid, en meervoudig en intensief ruimtegebruik rondom de HOV-halteplaatsen wordt geïntensiveerd.

De leefbaarheid verbetert door afname van de geluidhinder in de noordelijke woonwijken en door verbetering van de (verkeers)veiligheid.

Het programma Ruggengraat verkeert in de haalbaarheidsfase. Indien het haalbaar blijkt kan medio 2005 worden gestart met de verdere uitwerking en uitvoering van het ontwerp. De doorlooptijd daarvan wordt geschat op 5 jaar.

Er is een sterke relatie met het project Valleilijn, dat door de provincie Gelderland wordt getrokken.

- Transferium Barneveld-Noord

De slechte voorzieningen bij station Barneveld Noord, de congestie op de A1 en de slechte

benutting van de bedrijfslocaties Harselaar moeten worden verbeterd door een nieuw station Barneveld-Noord met directe verbinding naar Harselaar en een transferium/OV-knooppunt. Resultaten zijn behalve nieuw station en transferiumgebouw de reconstructie van een deel van de Baron van Nagellstraat. Het station komt niet aan de lijn Amersfoort, Apeldoorn, Deventer. Het project is in de besteksfase/aanbestedingsfase. Het project past in de opwaardering van de Valleilijn, maakt het regionaal bedrijventerrein Harselaar beter bereikbaar met OV (veel werknemers uit de regio) en draagt bij aan vermindering congestie op A1.

- Ontsluiting WERV in zuidelijke richting (w.o. brug bij Rhenen)
Verbreding van de brug en van de toevoerwegen. Tevens een project in Regio Rivierenland.
- Aanpak Klaverblad Hoevelaken
Verbeteren doorstroom verkeer door herinrichting bestaande en uitbreiding van infrastructuur.
- Ontwikkeling A30 noordelijk
Het afronden van de noord-zuidas door de Vallei is op termijn, na realisering van de woningbouwtaakstellingen en de bedrijventaakstelling, van groot belang. Ook nu al is er congestie bij knooppunt Hoevelaken. Met de aanleg van de A30 kan deze worden afgeleid.
- Station Barneveld-Zuid
Ontsluiting van de nieuwe wijken Veller en de aldaar te realiseren voorzieningen.
Opwaardering van de Valleilijn, betere bereikbaarheid Vallei.
- **Onderliggend netwerk**
 - Rondweg Voorthuizen
De N303 wordt teveel belast door doorgaand (vracht)verkeer. Door uitbreiding van bedrijventerreinen zal dit alleen maar toenemen. Dit leidt tot problemen in de verkeersafwikkeling en bereikbaarheid, verkeersveiligheid en woon- en leefmilieu, met name in de kernen Putten en Voorthuizen, maar ook in de binnenwegen in het gebied. Een omleiding ter hoogte van Voorthuizen moet een oplossing bieden. De omleiding wordt gecombineerd met de ontsluiting van Harselaar-Zuid. Naast verbetering van de bereikbaarheid van Voorthuizen geldt dat ook voor de recreatiegebieden ten oosten van Voorthuizen. De MER-procedure loopt nu, verschillende alternatieven worden onderzocht. Het verkeersonderzoek wordt integraal ingestoken.
 - Aansluiting Corlaer op A28, structuurweg Nijkerk
Door aanleg van een spitsstrook dreigt de afrit Hoevelaken A1 afgesloten te worden, terwijl juist betere bereikbaarheid van woon- en bedrijventerreinen (Vathorst en Corlaer) gewenst is. Een alternatieve oprit meer noordelijk op de A28 bij Amersfoort-Vathorst laat op zich wachten. Wanneer deze niet gerealiseerd wordt leidt dit tot onaanvaardbare verkeersstuwings. Er liggen relaties met het mogelijk sluiten van de aansluiting op de A1. Investerings Amersfoort 35 mln en Nijkerk 13 mln euro.
Voorts is een doel de aanleg van een structuurweg die d.m.v. de te realiseren aansluiting Vathorst/Corlaer verbinding heeft met de A28. Doel is de bereikbaarheid van Nijkerk en Hoevelaken, w.o. de bedrijven in Nijkerk, te verbeteren. De weg wordt in fasen aangelegd en vergt € 12,5 mln.

- Ontsluiting spoorzone Ede-Oost op A12
Sinds 2002 werken de gemeenten Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal samen in het samenwerkingsverband WERV. De Regionale structuurvisie is niet alleen het kader voor ruimtelijke ontwikkeling van de regio, maar ook voor ontwikkeling van mobiliteit en bereikbaarheid van de WERV-regio; zowel intern als extern.
In 2003 zijn vier WERV-speerpuntprojecten geformuleerd die allen bijdragen aan 'rondje WERV' (per auto en per OV). De ontsluiting spoorzone Ede op de A12 maakt daarvan deel uit. Doel van het WERV-project is een bijdrage te leveren aan het oplossen van de verkeersknelpunten. De WERV heeft hierin een rol, maar de primaire verantwoordelijkheid ligt bij andere instellingen en organisaties of liggen op een andere schaalniveau dan de afzonderlijke gemeenten.
- Doortrekken rondweg Veenendaal naar N224
De Regionale structuurvisie WERV is het kader voor ruimtelijke ontwikkeling en verbetering van mobiliteit en bereikbaarheid van de regio; zowel intern als extern. Naast de speerpunten van Rondje WERV zijn een aantal projecten geformuleerd die uitgevoerd moeten om het gestelde doel te bereiken. De studie naar het doortrekken van Rondweg-Oost van Veenendaal naar de N224 maakt daarvan deel uit.
- Ruggengraat Wageningen - autoverkeer
Zie eerdere beschrijving ruggengraat. Het gaat om het verbeteren van de hoofdverkeersstructuur voor auto en openbaar vervoer. Er is een sterke relatie met het project Valleilijn, dat door provincie Gelderland wordt getrokken.
- Hart op hart Ede-Veenendaal
In 2003 zijn vier WERV-speerpuntprojecten geformuleerd die allen bijdragen aan 'rondje WERV' (per auto en per OV). De rechtstreekse verbinding per auto en openbaar vervoer tussen Ede en Veenendaal maakt daarvan deel uit.
- Rondweg Renswoude
Omleiding van verkeer rond de kern Renswoude.
- **Fietspadennetwerk**
 - Fietspaden Ede
Fietsroute Emmalaan-Tooroplaan en de verbetering/aanpassing van verkeersinstallaties langs onderdelen van het fietspadennetwerk.
 - Nader te concretiseren delen
Om het gebruik van de fiets te bevorderen zijn verdergaande investeringen nodig in fietspaden en veilige fietsvoorzieningen. Ook sluiten fietspadennetwerken tussen gemeenten soms niet op elkaar aan. Doel is een gemeentelijk grondgebied overlappend fietsnetwerk te realiseren. Nijkerk heeft aangegeven dat er knelpunten liggen in de aansluiting/verbinding met Hoevelaken.
 - Fietspad Renswoude-Barneveld
Mede vanwege de vele schooljeugd die gebruik maakt van de verbinding is er behoefte aan een fietspad langs de Barneveldsestraat.

4. Sociale agenda en voorzieningen

- **Digitale Sociale kaart voor hele Vallei**

Doel is op regionaal niveau de vraag en het aanbod van sociale voorzieningen (verenigingen, zorginstellingen, sociaal werk, wonen etc.) in kaart brengen met het oog op een betere afstemming vanuit de gemeente en met als doelgroep de burger. Door dit via één portaal te doen is de informatie steeds actueel en is achtergrondinformatie toegankelijk (internet). Relaties zijn er met de invoering van de WMO.

Een verbijzondering is dit op zeer gebruiksvriendelijke wijze te doen voor de doelgroep ouderen en gehandicapten (55+).

- **WMO – gezamenlijk**

Vanuit Ede, Wageningen, Scherpenzeel, Barneveld, Rhenen, Renswoude en Veenendaal is het doel in samenwerking van regionale overheden, zorgvragers, zorgaanbieders en zorgkantoren te komen tot betere en directe toegankelijkheid van voorzieningen. Dit vloeit voort uit de (Ontwerp)wet maatschappelijke ontwikkeling.

Vanuit de maatschappelijke opvang, verslavingszorg, ggz en sociale activering is er vraag, maar een versnipperd aanbod. Door gebundelde vraagsturing lijkt efficiency haalbaar. Het aanbod zou wellicht ondergebracht kunnen worden bij één centrale organisatie. Doel is dit te onderzoeken (doorlichten sociale kaart, aanbod, doelgroepenanalyse, etc.) en te komen tot gezamenlijke registratie, inkoop van zorg etc.

- **Gezamenlijke aanpak 'sociale opvang'**

Format ontbreekt. Doel is samen te werken in de aanpak van de dak- en thuislozenproblematiek en andere categorieën sociale opvang, door gestructureerde samenwerking tussen gemeenten en instanties (ook woningcorporaties), gecoördineerd aanbod van diensten en voorzieningen, signalering en invulling van eventuele leemten, etc. Inmiddels liggen er diverse afspraken tussen de gemeenten. Nijkerk werkt hierin ook samen met Amersfoort.

5. Groen Blauwe raamwerk

- **Stedelijk uitloopegebied**

- Stedelijk uitloopegebied (Stuit) Amersfoort-Nijkerk

Doel is een behoorlijke groenvoorziening te bieden aan inwoners van Bunschoten, Nijkerk, Hoevelaken en Amersfoort, het afschermen van de stedelijke rand van m.n. Vathorst naar het waardevolle open landschap van Arkemheen. De polder Arkemheen wordt ontzien van recreatieve uitloop. Concreet komt er een landschappelijk en recreatief aantrekkelijk gebied van ca. 60 ha, met open en gesloten ruimten (bos-park), fiets-, wandel- en ruitersporen, een kanoroute, picknickplekken e.d. Verbreding en verdieping van de Laak en aanleg van sluizen is nodig, alsmede kano-overdraagvoorzieningen.

- Stuit Ede-Veenendaal / groenzone ISEV-gebied

Doel is een behoorlijke recreatieve groenvoorziening te scheppen voor bewoners van Ede en Veenendaal (m.n. Veenendaal-Oost). Concreet komt er een landschappelijk en recreatief aantrekkelijk gebied met open en gesloten ruimten (bos –park), fiets-, wandel- en ruitersporen, picknickplekken e.d. Het project (ca. 150 ha) wordt gecombineerd met de noord-zuidlopende ecologische verbindingzone en een buitenplaatszone. Voor Ede-West wordt tevens een recreatieproject voorzien (plas). Diverse plannen liggen hieraan ten grondslag; enkele ecologische modules moeten nog uitgewerkt worden. Enkele onderdelen zijn al uitvoeringsgereed (evz en plas). Voor de financiering zijn diverse mogelijkheden, maar er zijn nog 'gaten'.

- **Uitvoering projecten uit landschapsontwikkelingsplannen**

- Aanpak Binnenveld waterberging, kwaliteitsverbetering, landschap

Het behouden van het Binnenveld als onmisbare groene zone met belangrijke ecologische, recreatieve en agrarische waarden, tussen de stedelijke bebouwing van de WERV-gemeenten vormt één van de hoekstenen van het WERV-convenant. Het is een gebied met hoge landschapswaarden en natuurlijke kwaliteiten. Uitbreiding van bebouwing in dit gebied wordt in principe uitgesloten. Onderdeel van de regionale visie voor het WERV-gebied is een actueel intergemeentelijk structuurplan voor het Binnenveld, waarbij nadrukkelijk aandacht besteed zal worden aan waterbeheer.

Bij beleid en beheer voor natuur en landschap in de regio is duurzaamheid een leidend beginsel. Dit betekent dat de planvorming en het beheer geleid worden door een verantwoord visie op de kwaliteit van bodem, water, lucht, flora en fauna. Ten behoeve van het vaststellen en bewaken van een basiskwaliteitsniveau voor het beheer wordt een gezamenlijk plan van aanpak en beheer opgesteld.

Er zijn in WERV-verband geen middelen beschikbaar voor uitvoering van projecten t.g.v. plan van aanpak.

Doel is te komen tot een gezamenlijk (vier gemeenten) Landschapsontwikkelings- en beplantingsplan voor het Binnenveld. Hierbij hoort ook aandacht voor ecologische verbindingszones en ecopassages.

In 2005 wordt gestart met het uitwerken van het plan. In het plan van aanpak is het zoeken naar subsidies voor de uitvoering van het plan opgenomen. Uiteindelijk moet dit leiden tot een eenduidig ingericht en gezamenlijk beheerd groen WERV-hart (Het Binnenveld).

- LOP-VIP

Uitvoering van de door de VIP-gemeenten (excl. Nijkerk) vastgestelde Landschapsontwikkelingsplan.

- Robuuste Verbindingszone Veluwe-Heuvelrug + Voorthuizer Poort

De overgang van de Veluwe naar de omliggende gebieden heeft veel potenties voor wat betreft natuur en landschap. Op veel plaatsen is de Veluwerand in de afgelopen decennia echter dichtgeslibd door bebouwing. De uitdaging is om op 8 plaatsen de landschappelijke en ecologische kwaliteiten van de overgangszones te herstellen en voor toekomstige generaties te behouden. De Voorthuizerpoort is een van deze locaties. De poort beslaat het overgangsgebied van de Veluwe tot de Utrechtse Heuvelrug. Het Rijk stelt middelen beschikbaar voor het realiseren van 1400 ha nieuwe natuur, bovenop wat nu al in het Gebiedsplan Natuur en Landschap is begrensd.

De herinrichting van het gebied wordt afgestemd op het doelsoort edelhert. De poort is opgenomen als robuuste verbinding in de rijksnota Ruimte en de rijksnota Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur.

Doel is de kerngebieden van de EHS Veluwe en Utrechtse Heuvelrug met elkaar verbinden voor de uitwisseling van soorten door aanleg van nieuwe natuur in een robuuste zone. Kwaliteit van natuur versterken door water- en milieuherstelprojecten. Grondgebonden landbouw in ecologisch en economisch opzicht versterken. Behoud/versterken cultuur-historische en landschappelijke kwaliteiten.

- Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland

Het Rijk heeft in de 'Nota Ruimte' Nationale Landschappen aangewezen. De provincies dienen deze nader uit te werken. Een van die landschappen is Eemland-Arkemheen.

De provincie Utrecht trekt dit project. De provincie Gelderland volgt dit project en zal de resultaten opnemen in het streekplan. Het doel van het project is om in overleg met het gebied een gedetailleerde begrenzing van het Nationaal Landschap vast te stellen en de kernkwaliteiten te benoemen en een integraal uitvoeringsplan op te stellen. Het project Nationale Landschappen moet een krachtige impuls geven aan:

- het versterken van de diversiteit van de Gelderse landschappen, waarin ook hedendaagse functies zich goed kunnen ontwikkelen;
- het behouden en versterken van de meest waardevolle karakteristieke landschappen;
- het verbeteren van de kwaliteit en de toegankelijkheid van het landschap.

- **Veluwebeleid**

- **Groei en Krimp Ie fase Lunteren-Wekerom-Otterlo-Garderen**

Met dit project wordt beoogd het probleem van het ontbreken van ontwikkelingsperspectief voor de verblijfsrecreatiebedrijven op de Veluwe op te lossen. Het project komt voort uit Veluwe 2010. Daar is het omschreven als het majeure project ontwikkelingsperspectief verblijfsrecreatie Veluwe.

Dit project is nader ingevuld in de vorm van een project groei en krimp recreatiebedrijven Veluwe. Daarbij is het de bedoeling, dat krimp plaatsvindt bij bedrijven, die, vanuit natuur-oogpunt op ongunstige locaties liggen (solitaire bedrijven meer in het midden van het CVN) en groei in clusters van bestaande bedrijven (in het algemeen meer aan de randen van het CVN).

Groei en krimp dienen met elkaar in evenwicht te zijn via het handhaven van een nulsaldo in hectaren. De via krimp gewonnen hectaren voor natuur kunnen worden ingezet voor de ontwikkeling (groei) van bestaande bedrijven in de gedefinieerde en aangewezen clusters.

- **Hart Veluwe (ecopass, uitsprongen, afwaarderen wegen, fietsroutes)**

De provincie streeft naar een verbintenis met overheden en andere organisaties over het concept van de 'Grenzenloze Veluwe'. Daarbij moet worden uitgegaan van de ontwikkeling van een aaneengesloten natuurgebied, waarin rasters zo veel mogelijk worden verwijderd, de wegen passeerbaar worden voor grofwild en waar oude gebouwen gesaneerd worden (citaat uit het politiek programma van het college van GS voor de periode 1999-2003 en overgenomen in Veluwe 2010, pagina 8).

'Hart van de Veluwe' is een pilot-project in het kader van het beleid Veluwe 2010. Doel is het versterken van de natuur- en recreatiewaarden alsmede de landschappelijke waarden in en om het Nationale Park De Hoge Veluwe door een fysieke ontsnippering voor mens en dier rondom het park.

Beoogde effecten: ontsnippering voor dier: vergroting van het leefgebied door de aanleg van in- en uitsprongen voor het wild.

Ontsnippering voor de mens: verbetering van het fietspadennetwerk.

- **Natuurtransferium Stroe**

Doel is meer toeristen naar de Veluwe te trekken, met als vertrekpunt Stroe. Te realiseren is een overstappunt met faciliteiten als parkeren, informatie, restauratieve voorzieningen voor Veluwebezoekers, in combinatie met uitbreidingsplannen van een of meer recreatieve bedrijven. Los van dit project staat een evt. nieuw station Stroe. Momenteel is het project in onderzoeksstadium naar de haalbaarheid.

Het project maakt deel uit van een totaalprogramma voor de Veluwe.

- Groei en Krimp 2e: Zo-Ede, Kootwijk
Zie groei en krimp 1
- Natuurtransferium Ede
Het realiseren van een goed bereikbare en aantrekkelijke parkeergelegenheid aan de rand van de Ginkelse Hei, met voorzieningen waaraan de natuurgerichte recreant behoefte heeft.
Daarbij hoort in ieder geval een informatievoorziening over het gebied, voldoende wandel- en fietspaden, horecavoorziening en fietsverhuur.
Een geïntegreerde koppeling met de ontwikkeling van Ede-Oost, zonder afbreuk te doen aan de hoofddoelstelling.
- Ecologische zone nabij Dennenrust
Doel is bij te dragen aan de ecologische zone van de Veluwe, onderdeel Renkumse poort, door sloop van zorgcentrum Dennenrust en teruggave aan de natuur. Momenteel loopt er een onderzoek naar de mogelijkheden.
- Hergebruik militaire terreinen
Het project houdt in het herbestemming van het voormalige defensie- en daarna COA-complex 'De Kop van Deelen'. Onderdeel van het project 'Herbestemming Militaire Terreinen'. Voor een aantal van deze objecten is, gezien de rijksdoelstellingen, een groene vervolgbestemming voorzien. In de rijksbegroting is echter geen budgettaire ruimte om de eventuele (sloop)kosten te financieren die nodig zijn om deze doelstelling te realiseren. Om groene bestemmingen toch te kunnen verwezenlijken is een constructie bedacht waarbij meeropbrengsten door middel van verevening kunnen worden ingezet voor sloop. Een serieuze gegadigde voor herbestemming van de Kop van Deelen is de Hoenderloo Groep. Deze instelling valt onder de Wet op de jeugdzorg en is actief in de maatschappelijke zorgverlening. De Hoenderloo Groep werkt in nauwe samenwerking met de Vereniging Natuurmonumenten voor beheer van omliggende gronden. Het project HMT is nog niet gestart, de Kop van Deelen is gezien de prangende maatschappelijke vraag naar opvangplaatsen voor jeugdhulpverlening naar voren gehaald. Met het project herbestemming willen we bereiken dat er, gezamenlijk met andere belanghebbende partijen, overeenstemming komt over nieuwe invullingen van vrijkomende militaire objecten en terreinen in Gelderland. De nieuwe bestemming moet passen binnen de identiteiten en kwaliteiten van het gebied (ruimtelijke kwaliteit) en geeft daar liefst nog een versterking aan. Ten aanzien van de Kop van Deelen is het doel om het complex een invulling te geven die recht doet aan de doelstellingen die gelden in het kader van Veluwe 2010 en de monumentenverordening. Daarnaast ligt er een wens van gemeente en provincie om het complex qua bebouwing en inrichting in zijn oorspronkelijke staat terug te brengen.

6. Cultuur, recreatie en toerisme

- Recreatief fietspadennetwerk
 - Fietspad langs De Grift
Voor zowel toeristische als utilitaire fietsroutes in het Binnenveld is een plan in voorbereiding. In het plan zijn o.a. de ontbrekende schakels opgenomen tussen de bestaande fietspaden. Eén zo'n schakel is een 2 km lang fietspad langs de Grift/Valleikanaal waar dit de grens is tussen de provincies Utrecht en Gelderland (van de aansluiting op het Grifffietspad bij de Zijdvang (richting Rhenen) tot de aansluiting op het fietspad langs de

Grift/Valleikanaal naar Veenendaal). Het fietspad ligt aan de westkant van de Grift, dus op Utrechts grondgebied. Het betekent echter evenzeer een verbinding voor fietsers vanuit en naar de Gelderse gemeenten Ede en Wageningen en alle toeristische recreatieve fietsers in de WER/Vallei regio.

- Deel Binnenveld
Zie hiervoor en het project integrale aanpak Binnenveld. (punt 5)

- Leusden/Valleikanaal
Onderdeel en aansluitend op het plan fietsroutes Binnenveld.

- Rhenen onderlangs Grebbeberg
Onderdeel en aansluitend op het plan fietsroutes Binnenveld.

- **Thema oorlog en vrede**
 - Grebbelinie
De Grebbelinie is een in noord-zuid richting lopende verdedigingslinie in de Gelderse Vallei tussen de Rijn en het Eemmeer. Na opheffing van de linie als verdedigingswerk zijn delen van de liniewal afgegraven en de werken overwoekerd. Tegenwoordig manifesteert de Grebbelinie zich als een groen lint door het landschap. De belangrijkste opgave is het anticiperen op nieuwe ontwikkelingen vanuit de samenhang van de Grebbelinie als doorlopende verdedigingslijn en dit contextueel uitwerken. In dat licht kan de Grebbelinie een belangrijke schakel worden tussen natuur, recreatie en waterberging.

- **Nieuw Hulckesteijn herontwikkelen**
Het bestaande dagrecreatieterrein is verouderd, evenals het verblijfsrecreatieterrein. De omgeving is verrommeld. Doel is te komen tot een modern, vitaal dagrecreatieterrein, een voldoende ruime jachthaven en opwaardering van het verblijfsgebied.
Het gebied ligt in en nabij zeer gevoelig natuurgebied. Het project loopt al 10 jaar zonder succes. Nu ligt er een schetsplan bij de gemeente voor een principe-akkoord. Het gaat om verblijfsrecreatie met bovenlokale uitstraling.

- **Educatief centrum Arkemheen**
Doel is bij het stoomgemaal in polder Arkemheen informatie te bieden over landschap, natuur en cultuurhistorische waarden.

- **Cultuur en erfgoed**
In de planvorming voor Ede-Oost wordt ruimte voor kunstateliers voorzien. Hier ligt een combinatie met een hoogwaardige, museale functie met expositieruimtes voor de hand. Door een bundeling en expositie van historisch en archeologisch erfgoed in een of meerdere van de monumentale gebouwen in Ede-Oost (bijvoorbeeld in westhal van voormalig Enka of in de Maurits-kazerne) kan de aantrekkelijkheid van de Ede en de regio worden vergroot.
De Veluwe heeft naast een aantrekkelijke natuur ook een bijzondere eigen historie. In de Vallei en WERV-regio zijn op diverse plaatsen interessante archeologische vondsten gedaan, die op dit moment slechts beperkt geëxposeerd worden. Daarnaast zijn er op de Veluwe sporen te vinden van eigen bouwstijlen en architectuur. Ook dit komt op moment

beperkt tot z'n recht. Beide elementen kunnen een drager vormen voor een Veluwe-museum, dat aansluit op het Edese en Veluwse karakter.

De huisvesting van een bovenregionaal museum (eventueel in combinatie het Tegelmuseum) in een verrassende en goed bereikbare locatie, gecombineerd met mobiele exposities, geeft een positieve impuls aan de leefbaarheid en economische potenties van de regio.

7. Landbouw

- **Reconstructie intensieve veehouderij**

Het reconstructiegebied Gelderse Vallei/Utrecht-Oost kampt met een groot aantal ruimtelijke en milieuproblemen. De huidige wetgeving verbetert de situatie de komende jaren, maar niet voldoende. Daarom zijn in het Reconstructieplan voor dit gebied maatregelen opgenomen voor het ruimtelijk scheiden van niet-verenigbare functies, zoals intensieve veehouderij en kwetsbare natuur. Dit project wil een aantal kalverhouderijen die vlakbij kwetsbare natuur zit, verplaatsen naar een locatie waar deze ook voor de langere termijn toekomst hebben.

- Verbeteren van natuur- en milieukwaliteit, leefbaarheid en toekomstperspectief voor betrokken kalverhouderijen
- Nieuwe duurzame mogelijkheden scheppen voor (tenminste 10) kalverhouderijen, afkomstig van plaatsen waar weinig toekomstmogelijkheden zijn, op een nieuwe duurzame plaats.
- Mogelijkheden scheppen voor kalverhouders om samen te kunnen werken aan gemeenschappelijke voorzieningen, zoals afvoer van mest, zonnecollectoren, gezamenlijke inkoop van voer, verkoop/verwerking van dieren etc.

- **Poultry center (onderdeel Food Valley)**

Poultry Center is een agro-economische ontwikkeling, gericht op de pluimveesector, waarbij productie, verwerking, logistiek en kennis zodanig worden gebundeld en gestructureerd dat er synergie ontstaat die de gehele keten versterkt. In dat opzicht kan het Poultry Center worden beschouwd als een onderdeel van het Food Valleyconcept.

8. Milieu en energie

- **Duurzame ontwikkeling Frankeneng/Heestereng**

Doel is, vanuit het verbeteren van vestigingsklimaat en bedrijfseconomische situatie, vanuit het bedrijventerrein bij te dragen aan het realiseren van de basis-milieukwaliteit in 2010 en het efficiënter benutten van de ruimte. Resultaten: energiebesparing bij bedrijven/maatregelen voor duurzame energie, een in te richten facilitypoint, workshops, een businessplan voor een vraagafhankelijk vervoerssysteem en een ingericht mobiliteitssteunpunt. Het project is in uitvoering.

- **Biomassa voor energie/uitvoering projecten duurzame energie**

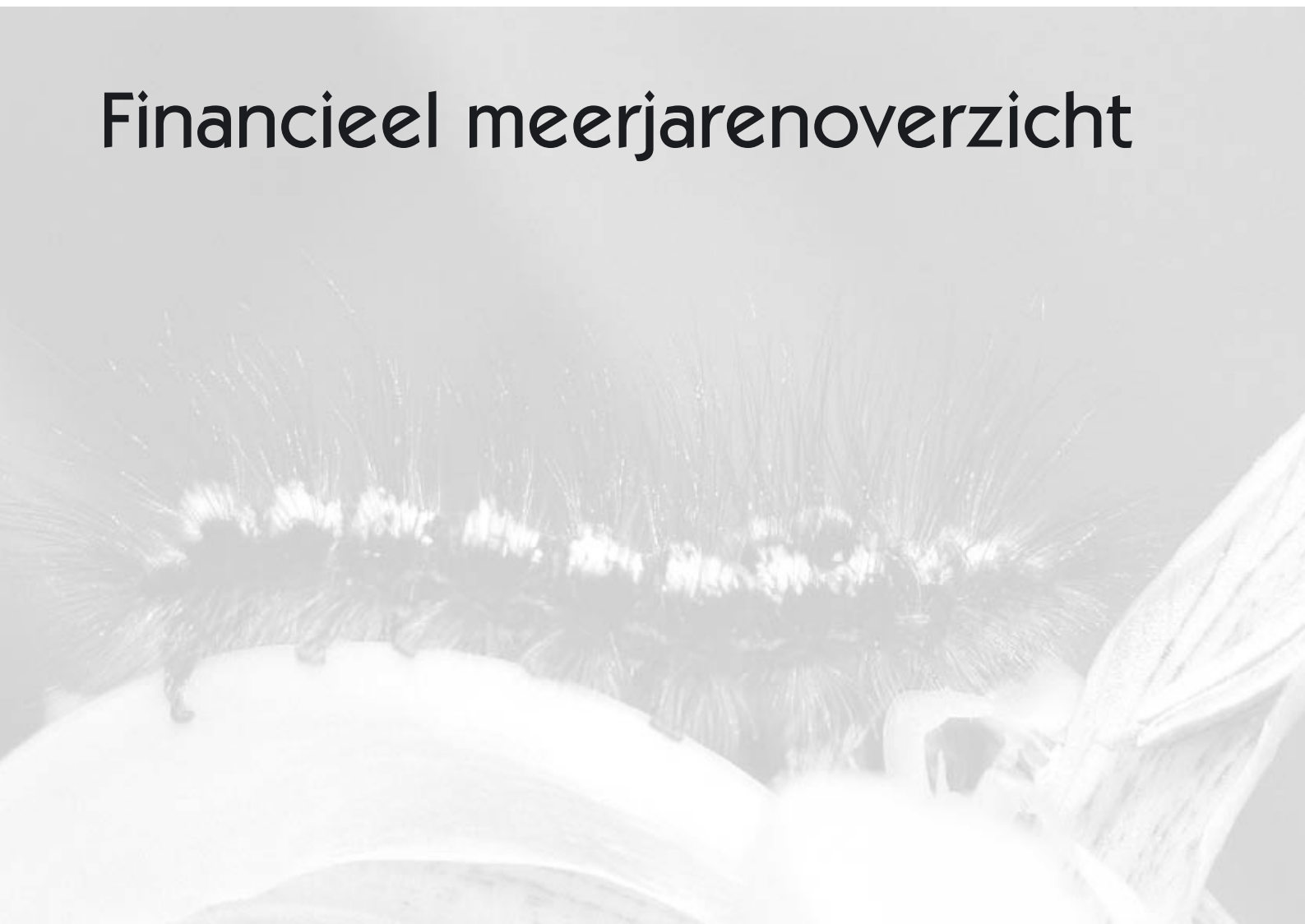
Doel is de bio-energieprojecten vanuit de Duurzame Energiescan van Regio de Vallei uit te werken met als doel de hoeveelheid duurzame energie in de regio te vergroten. De DE-scan heeft kansrijke bioprojecten in beeld gebracht (2004). De regio heeft een beperkt budget beschikbaar; getracht zal worden subsidie te verkrijgen voor uitvoering van projecten. Het streven is binnen twee à drie jaar de projecten zodanig te hebben ontwikkeld dat marktpartijen kunnen starten met de uitvoering. Bij de biomassaprojecten kan dit bijvoorbeeld leiden tot lagere verwerkingstarieven GFT-afval, verwerken gemeentelijk snoeiafval,

bermmaaisel en aanpak van de mestproblematiek. De regionale schaal kan bepalend zijn voor de haalbaarheid.

- **Regionaal bedrijventerrein voor milieubelastende bedrijvigheid**

Met het beoogde plan wordt bereikt dat in een vroegtijdig stadium de mogelijkheden voor de vestiging van bedrijven met een relatief zware milieubelasting worden vastgelegd met het oog op de bescherming van de leefomgevingskwaliteit. Aanleiding is de vaststelling GMP 3 in juni 2004. Elke regio wordt c.q. kan worden geconfronteerd met initiatieven van bedrijven die een relatief zware milieubelasting met zich mee kunnen brengen. Het is van belang dat elke regio over een plan beschikt waarbij in dergelijke omstandigheden kan worden aangegeven op welke locaties met de mogelijke vestiging van dergelijke bedrijven is rekening gehouden. Het gaat daarbij om een zodanige zonering dat gevoelige bestemmingen op voorhand voldoende zijn beschermd.

Financieel meerjarenoverzicht

Cat. Nr.	Project	B=be- groting R=ra- ming	Uitvoe- rings- gereed	totale kosten	aanvraag 2006	aanvraag 2007 e.v. jaren	Prognose van de dekking totaal periode			
							Gemeente	Provincies toegezegd	Anderen gevraagd	
1	WONEN									
A 1.1.1a	Regionale woningmarkt WERV-beleidsplan	B	2006	100.000			100.000			
B 1.1.1b	Regionale woningmarkt WERV-uitvoering	R	2007 e.v.	53.040.000	220.000	4.000.000	150.000	0	4.220.000	48.670.000
C 1.1.2	Regionale woningmarkt VIP									
C 1.1.3	Regionale woningmarkt hele Vallei									
B 1.2.1	Ede-Oost ENKA plus kazerne	R	na 2007	1.000.000.000	0	0	80.000.000	0	0	920.000.000
B 1.2.2	Ede-Oost spoorverdieping	R	na 2007	100.000.000	0	20.000.000	10.000.000	0	20.000.000	70.000.000
B 1.2.3	Ede-Oost stationsverplaatsing	R	na 2007	25.000.000	0	5.000.000	10.000.000	0	5.000.000	10.000.000
B 1.3.1	Vlek C voor Kernhem	R	2007	250.000	0	250.000	0	0	250.000	0
B 1.3.2	Wageningen-Kortenoord/West									
B 1.3.3	Veenendaal Centrum Brouwerspoort	R	2007 e.v.	40.000.000	0		9.000.000	2.900.000	0	28.100.000
B 1.3.4	Veenendaal Centrum verplaatsing Lantor	R	2006	62.000.000	0	12.000.000		12.000.000		50.000.000
B 1.3.5	Veenendaal Oost Nieuw Wonen	R	na 2007	6.000.000	0	1.000.000	1.000.000	3.000.000	1.000.000	1.000.000
C 1.3.6	Spoorzone De Klomp									
C 1.4.1	Barneveld-Zuid									
C 1.4.2	Ontwikkeling Nijkerk (IOV)									
	totaal wonen			1.286.290.000	220.000	42.250.000	110.150.000	5.900.000	42.470.000	1.127.770.000
2	WERKEN									
A 2.1.1	Ede - Veenendaal / ISEV	R	in 2006	250.000.000	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000	246.000.000
A 2.1.2	Barneveld-Harselaar Zuid	R	in 2006	0	0	0	0	0	0	0
B 2.1.3	Woudenberg incl. omlegging N224	R		13.600.000	0	0	13.600.000	0	0	0
C 2.1.5	Wageningen-Kortenoord, de Born (ruggengraat) Nijkerk nabij de Flier									
A 2.2.1	Frankeneng/Heestereng	B	in 2006	0	0	0	0	0	0	0
A 2.2.2	Harselaar-West	R		8.900.000	1.900.000	0	3.400.000	1.300.000	1.900.000	2.300.000
A 2.2.3	Bedrijventerrein Westkadijk Nijkerk	B	in 2006	13.100.000	1.350.000	1.350.000	750.000	600.000	1.350.000	10.400.000
A 2.2.4	Facility Center Barneveld	R	in 2006	21.000.000	2.000.000	0	2.000.000	0	2.000.000	17.000.000
B 2.3.1	Food Valley econ. Uitvoeringsplan WERV	R	2006	135.000	50.000	0	35.000	50.000	50.000	50.000
A 2.4.1	Ontwikkeling Wageningse haven (asfaltc.)	R	in 2006	11.000.000	1.000.000	0	3.000.000	5.500.000	1.000.000	1.500.000
B 2.4.2	Ontwikkeling Wageningse haven									
C 2.5.1	ICT hoofdstructuur/Glasvezelnetwerk Gelderse Vallei	R		1.500.000	0	0	0	1.500.000	0	0
	totaal werken			319.235.000	6.950.000	1.350.000	24.785.000	8.900.000	8.300.000	277.250.000

Cat.	Nr.	Project	B=be- groting R=ra- ming	Uitvoe- rings- gereed	totale kosten	aanvraag 2006	aanvraag 2007 e.v. jaren	Prognose van de dekking totaal periode			
								Gemeente	Provincies toegezegd	Anderen gevraagd	
3		MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID									
B	3.1.1	Valleilijn (incl. Transf., stations, HOV)	R	2007	20.000.000	0	0	0	0	0	20.000.000
A	3.1.2	OV Ruggengraat (fase 2a)	R	in 2006	8.200.000	0	0	2.200.000	4.100.000	0	1.900.000
B	3.1.3.	Ontsluiting WERV in zuidelijke richting	R	in 2006	20.000.000	0	0	6.000.000	9.000.000	0	5.000.000
A	3.1.4	Transferium Barneveld-Noord	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
C	3.1.5	Aanpak klaverblad Hoevelaken	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
C	3.1.6	Ontwikkeling A30 noordelijk	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
C	3.1.7	Station Barneveld-Zuid	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
B	3.2.1	Rondweg Voorthuizen (N303)	R	na 2007	24.000.000	0	0	0	24.000.000	0	0
A	3.2.2	Aansluiting Corlaer op A28	R	in 2006	23.000.000	2.400.000	0	9.600.000	0	2.400.000	11.000.000
B	3.2.3	Ontsluiting spoorzone Ede-Oost op A12	R	na 2007	50.000.000	0	5.000.000	35.000.000	0	5.000.000	10.000.000
B	3.2.4	Doortrekken rondweg Veenendaal naar N224	R	na 2007	50.000.000	0	0	0	0	0	0
B	3.2.5	Ruggengraat Wageningen fase -autoverkeer	R	2007	7.400.000	0	0	0	0	0	7.400.000
C	3.2.6	Hart op hart Ede-Veenendaal	R	2007	7.400.000	0	0	0	0	0	7.400.000
C	3.2.7	Rondweg Renswoude	R	2007	7.400.000	0	0	0	0	0	7.400.000
A	3.3.1	Fietspaden netwerk Ede	R	in 2006	710.000	210.000	0	500.000	0	210.000	0
B	3.3.2	Nader uit te werken fietspaden netwerk	R	in 2006	800.000	0	0	400.000	0	0	400.000
B	3.3.3.	Fietspad Renswoude-barneveld	R	in 2006	500.000	0	0	0	0	0	500.000
		totaal mobiliteit en bereikbaarheid			154.610.000	2.610.000	5.000.000	53.700.000	37.100.000	7.610.000	56.200.000
4		SOCIALE AGENDA EN VOORZIENINGEN									
A	4.1.1	Digitale Sociale kaart voor hele vallei	R	in 2006	100.000	50.000	0	20.000	0	50.000	30.000
A	4.1.2	WMO gezamenlijk	R	in 2006	100.000	50.000	0	20.000	0	50.000	30.000
A	4.1.3	Gezamenlijke aanpak sociale opvang	R	in 2006	3.500.000	1.000.000	0	1.500.000	1.000.000	1.000.000	0
		totaal sociale agenda en voorzieningen			3.700.000	1.100.000	0	1.540.000	1.000.000	1.100.000	60.000
5		GROEN BLAUWE RAAMWERK									
C	5.1.1	Stedelijk uitloopegebied (Stuit) Amersfoort-Nijkerk	R	in 2006	20.000.000	0	2.000.000	3.000.000	0	2.000.000	15.000.000
C	5.1.2	Stuit Ede-Veenendaal / groenzone ISEV-gebied	R	in 2006	20.000.000	0	2.000.000	3.000.000	0	2.000.000	15.000.000
A	5.2.1	Aanpak Binnenveld (LOP)	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
C	5.2.2.	LOP-VIP	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
C	5.2.3.	Robuuste verbindingzone Veluwe-Heuvelrug	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
C	5.2.4	Nationaal landschap Arkemheen-Eemland	R	in 2006	20.000.000	0	0	0	0	0	0
A	5.3.1	Groei en krimp 1ste fase Lunteren	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
B	5.3.2	Hart Veluwe	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
B	5.3.3	Groei en krimp 2de fase ZO-Ede, Kootwijk	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
B	5.3.4.	Natuurtransferium Stroe	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
C	5.3.5	Natuurtransferium Ede	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
B	5.3.6	Ecologische zone nabij Dennenrust	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
B	5.3.7	Hergebruik militaire terreinen	R	in 2006	1.600.000	400.000	0	800.000	0	400.000	400.000
		totaal groen blauwe raamwerk			21.600.000	400.000	2.000.000	3.800.000	0	2.400.000	15.400.000

Cat.	Nr.	Project	B=be- grotting R=ra- ming	Uitvoe- rings- gereed	totale kosten	aanvraag 2006	aanvraag 2007 e.v. jaren	Prognose van de dekking totaal periode			
								Gemeente	Provincies	Anderen	
6		CULTUUR, RECREATIE EN TOERISME									
B	6.1.1	Fietspadennetwerk-deel Binnenveld									
B	6.1.2	Fietspadennetwerk-deel Leusden/Valleikanaal									
A	6.1.3	Fietspad langs de Griff	R	in 2006	700.000	200.000	0	0	0	200.000	500.000
C	6.1.4	Fietspad Rhenen onderlangs									
C	6.2.2	Grebbelinie									
C	6.3.2.	Nieuw Hulckensteijn herontwikkelen									
A	6.4.1.	Educatief centrum Arkemheen	R	in 2006	230.000	115.000	0	22.000	0	115.000	93.000
C	6.5.1	Cultuur en erfgoed	R	2007	5.500.000	0	4.000.000	500.000	0	4.000.000	1.000.000
		totaal cultuur, recreatie en toerisme			6.430.000	315.000	4.000.000	522.000	0	4.315.000	1.593.000
7		LANDBOUW									
C	7.1.1	Reconstructie									
A	7.1.2	Poultry Center (onderdeel Food Valley)	R	in 2006	200.000	50.000	0	50.000	20.000	50.000	80.000
		totaal landbouw			200.000	50.000	0	50.000	20.000	50.000	80.000
8		MILIEU EN ENERGIE									
A	8.1.1	Duurz. Herontw. Frankeneng/Heestereng	R	in 2006	10.600.000	0	5.000.000	1.000.000	0	5.000.000	4.600.000
A	8.2.1	Biomassa voor energie	R	in 2006	245.000	115.000	0	65.000	65.000	115.000	0
C	8.3.1	Regionaal bedrijventerrein voor mil. bedr.									
		totaal milieu en energie			10.845.000	115.000	5.000.000	1.065.000	65.000	5.115.000	4.600.000
		TOTAAL-GENERAAL			1.802.910.000	11.760.000	59.600.000	195.612.000	52.985.000	71.360.000	1.482.953.000